

MARTTI LUTHER

Mitä tulee uskoa

Et saa luottaa yhteenkään ihmiseen, vaan yksinomaan Jumalan sanaan. Jos sinua ahdistetaan kerettiläisenä ja sinulta kysytään: miksi uskot tulevasi autuaaksi uskon kautta, niin vastaa: "Siihen minulla on Jumalan sana ja selvät Raamatun lausumat, kuten pyhän Paavalin sana Room. 1:17: 'Vanhurskas on elävä uskottansa', ja 2 Piet. 2:6, missä Pietari edellä puhuu elävästä kivistä, Kristuksesta. Hän lainaa Jesajan kirjan kohtaa 28:16 ja sanoo: 'Joka häneen uskoo, se ei häpeään joudu'. Sanan varaan rakennan ja tiedän, ettei se minua petä." Jos sen sijaan sanot muiden houkkien tapaan: 'Oi, haluan kuulla, mitä kirkolliskokous päättää, ja pysyä siinä', silloin olet hukassa. Sen vuoksi sinun tulee sanoa: 'Miksi-pä kyselisin, mitä tämä tai tuo usko ja päättää; jos kerran eivät saarnaa Jumalan sanaa, en halua moista kuunnella.'

Vai sanotko: "On niin sekavaa, ettei kukaan tiedä, mitä tulee uskoa. Sen

takia täytyy odottaa, mitä päätetään, jotta tietää mihin tulee pitäytyä." Vastaus: Sitä odotellessasi joudut perkeleen tykö. Kun olet henkitorreissasi ja sinun täytyy kuolla etkä tiedä mitä uskoa, en minä eikä kukaan muukaan voi sinua auttaa. Sen vuoksi sinun itse tulee olla asiasta selvillä eikä kääntyä kenenkään puoleen ja pysyä lujana sanassa, jos mielit välttää helvetin. On välttämätöntä, että nekin, jotka eivät osaa lukea, käsittävät ja muistavat joitakin selviä raamatunkohtia ja pysyvät lujina sillä perustalla. Sellainen kohta on esimerkiksi Jumalan sana Aabrahamille, 1 Moos. 12:2: "Sinun siemnessäsi tulevat kaikki kansat siunatuiksi maan päällä." Kun olet sen käsittänyt, voit tukeutua siihen ja sanoa: "Jos paavi, piispat ja kirkolliskokoukset sanovat toisin, niin minä sanon: Tämä on Jumalan sana. Se pysyy minulle lujana eikä voi valehdella."

Lutherin Ensimmäisen Pietarin kirjeen selityksestä. W² IX,1069 s. Suom. MS.

Kristuksen Kirkon perustus

Jumala on perustanut Kirkkonsa lujalle, kestäväälle perustalle. Pyhä Raamattu lausuu Kirkon perustuksesta kaksi asiaa: “Sillä muuta perustusta ei kukaan voi panna, kuin mikä pantu on, ja se on Jeesus Kristus” (1 Kor. 3:11) ja: “Niin ette siis enää ole vieraita ettekä muukalaisia, vaan te olette pyhien kansalaisia ja Jumalan perhettä, apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja, kulmakivenä itse Kristus Jeesus” (Ef. 2:19–20). Nämä asiat kuuluvat yhteen. Meillä ei ole toista ilman toista. Raamatussa kaikki keskittyy yhden asian ympärille. Tämä asia on Jumalan valmistama pelastus Jeesuksessa Kristuksessa. Jeesus sanoo pyhistä Kirjoituksista: “Ne juuri todistavat minusta” (Joh. 5:39).

Kun tutkimme Raamattua, sieltä avautuu silmiemme eteen ihmiseksi tullut Jumalan Poika, joka on kärsinyt syntiemme edestä ja hankkinut meille sen vanhurskauden, jossa Jumalalle kelpaamme. Hän on rakastanut meitä ristin kuolemaan asti ja on vuodattanut pyhän verensä maksuksi meidän synneistämme. Raamattu asettaa hänet silmiemme eteen ristiinnaulittuna, lunastuksemme täydellisesti suorittaneena ja kutsuu meitä panemaan sielumme turvan häneen. Hän on varma tie autuuteen. Jeesus sanoo: “Minä olen tie ja totuus ja elämä; ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani” (Joh. 14:6).

Apostoli Paavali korostaa, ettei kukaan voi panna Kirkolle muuta perustusta. Kristus on ainoa henkilö, jolle Kirkko voidaan rakentaa. Jos Kristus hylätään, joudutaan Kirkon eli Jumalan valtakunnan ulkopuolelle. Jos rakennus ei ole kunnan perustuksella, se sortuu.

K Kristus Jeesus ei ole pelkkä nimi, vaan Raamattu ilmoittaa meille, kuka ja millainen Kristus on ja mitä hän on tehnyt. Jos joku hylkää Raamatun ilmoittaman Kristuksen ja keksii jonkin toisenlaisen, uskoo sellaiseen ja julistaa sellaista, hänen uskonsa ei häntä pelasta ja kaikki hänen työnsä on turhaa. Sellaisia, hyvin aktiivisia lahkoja on olemassa. Ne tosin itse pitävät

itseään kristillisinä, mutta kun ne eivät tunnusta Kristuksen todellista jumaluutta, he ovat Kirkon ulkopuolella. On teologejaikin, jotka ovat jäseninä kristillisissä kirkkoissa ja usein niissä huomattavissa asemissa, mutta joiden Kristus ei ole Raamatun Kristus. Eivät he ole tosi uskovia, vaan kerettiläisiä ja eksyttäjiä, vaikka olisivatkin jonkin kristillisen kirkon jäseniä. He kieltävät Jumalan Pojan olemuksen ykseyden Isän kanssa, hänen neitseellisen syntymänsä tai hänen ruumiillisen ylösnousemuksensa. Toiset kieltävät Jeesuksen toimittaman sijaissovituksen ja esittävät hänet vain siveysopettajana ja katsovat, että kristinuskon pääsanoma on lähimmäisrakkaus. Tällaiset eivät rakenna lainkaan Kirkon perustukselle, vaan toimivat sen ulkopuolella. He eivät pelastu, eivät myöskään ne, jotka heitä seuraavat.

On sitten myös niitä, jotka rakentavat perustukselle, mutta tekevät sen palavasta materiaalista. Heidän vaivannäkönsä menee hukkaan, mutta he itse pelastuvat, “kuitenkin ikää kuin tulen läpi” (1 Kor. 3:12–14). He eivät hylkää itse perustusta, mutta opettavat kaikenlaista vääriä ja tarpeetonta ei-perustavissa uskonkohdissa.

K Kristus ja Raamattu eivät ole Kirkon kaksi eri perustusta, niin että ne olisivat joko vaihtoehtoja tai erillään toisistaan ilman kiinteätä vuorovaikutusta. Pyhän Raamatun kirjoitukset ovat Apostolien ja Profeettojen välittämä Kristus-todistus. Samalla ne ovat se ohje, kaanon, jonka mukaan siitä ammennamme uskomme ja oppimme. Emme rakenna uskoamme minkään inhimillisen varaan, kuten järjelle, tunteelle, kokemuksillemme, vaan Jumalan sanalle eli Raamatulle. Se, kehen ja mihin uskomme sekä mitä uskomme, uskomme sen tähden, että Jumala on niin sanonut eli että niin on Raamatussa.

K Kristus on Kirkkonsa pää. Sitä hän on erityisesti kutsumiensa ja Hengellään valistamiensa Apostolien ja Profeettojen kirjoittaman sanan välityksellä. Raamatulla on Kristuksen arvovalta, ja Kristuksen arvovalta on sama kuin Jumalan arvovalta. Nikaian uskontunnustuksessa tunnustamme, että Jumala “on puhunut Profeettain kautta”. Siinä tunnustamme, että Kirkko eli Seurakunta on apostolinen. Ilmestyskirja kuvaa Apostolien merkitystä taivaalliselle Jerusalemile eli Kristuksen Kirkolle: “Kaupungin muurilla oli kaksitoista perustusta, ja niissä Karitsan kahdentoista apostolin kaksitoista nimeä” (Ilm. 21:14).

Jos jokin kirkko hylkää Apostolien arvovallan, se samalla hylkää Kristus-perustuksen, ja päinvastoin.

Jumalan lapsille Kristus on ainoa tie autuuteen ja Raamattu Jumalan erehtymätön sana.

Markku Särelä

“Se sana seisoo vahvana”

Luterilaisille seurakunnille on hyvin rakas uskonpuhdistaja Martti Lutherin virsi “Jumala ompe linnamme” (Vk 1938 nro 170). Tuon virren neljännen säkeistön alussa ovat sanat: “Se sana seisoo vahvana.” Tämä asia liittyy juhlamme teemaan: “Yksin Raamattu – uskonpuhdistuksen aina ajankohtainen periaate.” Miksi yhä tänään haluamme muistaa noita sanoja: “Se sana seisoo vahvana” ja kuinka ne rakentavat uskoamme?

1. Sana seisoo vahvana, koska se on Jumalan oma sana

On suuri Jumalan lahja, että hän on antanut ihmiskunnalle sanansa. Ilman tätä asiaa ei olisi pelastusta. Olisi vain erilaisia turhia yrityksiä saavuttaa omantunnon rauha. Tämä usko ja ymmärrys, että Jumala itse on antanut sanansa ihmisille, on uskovien ikaikainen turva. Kuningas Daavid sanoi: “Herran Henki on puhunut minulle, ja hänen sanansa on minun kielelläni.” (2 Sam. 23:2) Apostoli Pietari lausui: “Koskaan ei ole tuotu esiin mitään profetiaa ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta.” (2 Piet. 1:21)

Jumalan sana tuli ihmisille niin, että hänen valitsemansa ihmiset puhuivat hänen sanansa. Jumalan antama sana talletettiin kirjalliseen muotoon. Tämä sana on varma ja pysyvä: “Herran sana pysyy iankaikkisesti.” (1 Piet. 1:25)

Jumalan sana eroaa ihmissanasta ratkaisevalla tavalla: “Jumala ei ole ihminen niin, että hän valhettelisi eikä ihmislapsi, että hän katuisi. Sanoisiko hän jotakin eikä sitä tekisi, puhuisiko jotakin eikä sitä täyttäisi?” (4 Moos. 23:19) Se on myös aikaansaava sana: “Jumalan sana on elävä ja voimallinen.” (Hebr. 4:12)

Jumalan sanan tärkein vaikutus on antaa ja säilyttää ihmisellä pelastava usko. Apostoli Paavali opetti Timoteusta: “Jo lapsuudestasi saakka sinä tunnet pyhät Kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa.” (2 Tim. 3:15)

2. Vahvana seisova sana uskonpuhdistajan opetuksessa

Uskonpuhdistaja Martti Luther rakens opetuksensa Jumalan sanalle. Haluan tuoda esiin kaksi näkökulmaa hänen Jumalan sanaa koskevasta opetuksestaan, jotka olivat ajankohtaisia uskonpuhdistuksen aikana ja ovat sitä yhä tänään.

Ensiksi Luther korosti sanan merkitystä harhoja vastaan: “Jokaisen tulisi paeta kuin pahoista ikään lahkoja ja hurmahenkiä, jotka vievät meitä pois Raamatun sanasta ihmisajatukseen, niin kuin tekevät paavi, hurmahenkiset sakramentalistit ja muut. Tämä on samaa kuin johdatettaisiin kalliolta juoksuhiemalle. Mitä enemmän yrität löytää siitä jalansijaa, sitä syvemmälle vajoat, ja on mahdotonta

välttää lopulta hukkumasta. Jumalan sana yksin on todellinen pysyvä perusta, johon voi varmasti tukeutua.” (W² 13a, 451)

Tämä on siis yleinen periaate, joka uskonpuhdistajan opetuksessa, Tunnustuskirjoissa sekä myös kirkkomme säännöissä ja elämässä toistuvasti tulee esille.

Toinen näkökulma on käytännöllisempi, meillekin jokapäiväistä elämäämme ajatellen sopiva opetus: ”Pyhä Henki ei tule ilman sanaa, vaan hän haluaa tulla (harpun eli) sanan muistelemisen tai isän, äidin tai muiden äänen kautta. Muussa tapauksessa tulee kiusaaja. Kuten Daavid, Jesaja ja koko Pyhä Raamattu todistaa, Pyhä Henki tulee sanan kanssa ja sen kautta, tämän kohdan mukaan: ‘Autuas se mies, joka ... rakastaa Herran lakia ja tutkistelee hänen lakiansa päivät ja yöt!’” (Ps. 1:1–2)

Tarvitsemme kehotusta käyttääksemme Jumalan sanaa säännöllisesti kotonamme. Tämä asia on meille aina ajankohtainen. Sitä se oli myös uskonpuhdistuksen aikana Lutherille ja hänen kannattajilleen. Vain sanan varassa kestäimme.

3. Vahvana seisova sana uskovan turvana

Se, että sana seisoo vahvana, ei suinkaan liity vain Raamatun kirjoittamisen aikaan tai uskonpuhdistuksen vaiheisiin. Asia on ajankohtainen meillekin. Miten sana varjelee kirkkoamme ja meitä jokaista uskon tiellä tänä päivänä?

Sana varjelee mukautumasta tämän maailman väärään menoon. Elämme aikaa, jolloin ihmisen järki ja maalliset arvot nostetaan Jumalan sanan rinnalle ja yläpuolelle. Ehkä erityinen aikamme

piirre on kuvitelma, että kun enemmistö jotain päättää, asia olisi sillä ratkaistu. Tästä seuraa irtaantumista Jumalan käskyistä, avioliiton halveksimista, maallisen mammonan palvelemista Jumalan sijassa ja niin edelleen. Sana pysyy horjumattomana. Se varjelee kirkkoa ja seurakuntia opettamasta maailman mukaisesti.

Samalla, kun sana varjelee maailman mukaan menemiseltä, se paljastaa oman sydämemme syntisyyden. Se osoittaa, että et voi osoittaa vain itsestäsi pois päin ja sanoa, että syntiä on toisissa ihmisissä. Jumalan sana osoittaa, että juuri sinä olet syntinen. Sinä olet rikkonut Jumalan sanan ja käskyt.

Tämän osoitettuaan Jumalan sana toimii sitten varsinaisessa virassaan. Kuulimme jo, että sanan tarkoitus on pelastuksen tuominen. Keille se tuo pelastuksen? Syntisille ihmisille. Daavid oli sellainen. Hän oli raskaasti lannennut ja sai pelastuksen. Paavali sanoi Timoteukselle, että tämä pelastuu uskon kautta Kristukseen. Näillä sanoilla apostoli osoitti, että tuo hyvin esikuvallinen Timoteus oli myös syntinen. Hänkin tarvitsi ja hänellekin kuului kallis evankeliumi: syntisi ovat anteeksi annetut.

Niinpä, oletpa kuka ja millainen tahansa, on uskonpuhdistuksen *yksin Raamattu* -periaate sinulle tänä päivänä ajankohtainen erityisesti siinä mielessä, että se lupaa ja tuo sinulle syntien anteeksiantamuksen. Sana ilmoittaa, että Kristus on ottanut syntisi pois. Tartu tähän sanaan. Näin Pyhän Raamatun kirjoitus saavuttaa tarkoituksensa kohdallasi, omistat Jumalan rauhan ja pelastut iankaikkiseen elämään. Amen.

Kimmo Närhi

“Ymmärrätkö myös mitä luet”

Apt. 8:10.

Raamattu on itsessään selvä. Se selittää itse itseään. Näin olemme oppineet. Olemme myös kokeneet, että Raamattua lukemalla moni on tullut uskoon ja monelle ovat Jumalan sanan asiat sieltä valjenneet. Franz Pieper sanoo: “Ihmiset eivät valaise Raamattua, vaan Raamattu valaisee ihmisiä” (Kristillinen dogmatiikka 1961, s. 118). Pieper perustelee tämän Raamatun sanalla: “Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun tielläni” (Ps. 119:105). Niinpä Apostolien kirjoittamat kirjeet Raamatussa olivat julkisia ja tarkoitettuja luettaviksi seurakunnissa. Ne olivat siis sellaisia, joita kristityt ymmärsivät kuullessaan niitä itselleen luettavan.

Tietysti sellaiselle, joka ennakkoon asennoituu torjuvasti Jumalan sanaa vastaan ja joka Raamatun puhuttelevasta vaikutuksesta huolimatta paaduttaa sydämensä Jumalan puhutelta, Raamattu jää hämäräksi. Sanoohan Jeesus, että taivaallinen Isä on nähnyt hyväksi ilmoittaa nämä asiat lapsenmielisille. Paatumus ei ole merkki Sanan hämäryydestä, vaan päinvastoin se on merkki siitä, että ihminen on ainakin jotakin siitä ymmärtänyt, koska hän asettuu sitä vastaan.

Jotkin Raamatun asiat voivat jäädä epäselviksi sellaiselle, joka on omakसनut jonkin harhan eikä pysähdy tutkimaan, mitä Raamattu todella asiasta sanoo. Kun ihminen kokee Raamatun

hämäräksi, syy on aina hänessä itsessään.

Myönnämme kuitenkin, että Raamatussa on vaikeitakin kohtia ja ettei kukaan ihminen täydellisesti käsitä kaikkea. Siinä on aina oppimista. Meillä on Raamatun ymmärtämisessä aina kasvun paikka.

Kun pidämme mielessämme Raamatun perustarkoituksen, tästä ei synny pahaa puutetta. Raamatun tarkoitus on tehdä meidät autuaiksi, kirkastaa Kristusta ja rohkaista meidät uskomaan Kristuksen valmiiseen, täydelliseen lunastustyöhön meidän edestämme. Kun tämä asia on selvä, voimme kasvaa tämän ja kaikkien muidenkin uskonkohtien oikeassa ymmärryksessä eli oikeassa opissa.

Kun tunnustamme Raamatun selkeyden ja oman käsityskykymme vajavuuden, niin emme saa tehdä tästä väärää johtopäätöksiä. Jumala on armosaan rikas, ja Kristuksella, hyvällä paimenellamme, on erilaisia keinoja saattaa meidät selvyyteen autuuden tiestä ja oikeasta opista. Raamatun lukeminen on yksi asia, mutta ei ainoa asia.

Filippus kysyi Etiopian valtiovarainministeriltä, ymmärtääkö hän mitä lukee. Ministeri luki Jesajan kirjaa ja siitä ennustusta Kristuksen kärsimyksestä. Vaikka ministeri oli jo kääntynyt juutalaisten lähetystoiminnan tuloksena, niin hän ei vielä ollut selvillä

siitä, mitä vastikään oli tapahtunut. Olihan Messias tullut ja saattanut lunastustyönsä päätökseen. Mutta ministeri halusi päästä asioista selvyyteen. Hän kaipasi selitystä lukemalleen.

Huomatkamme muutamia asioita. Oli tapahtunut aikakauden muutos. Ajasta ennen Messiaista oli tultu aikaan jälkeen Kristuksen. Ministerillä ei ollut asioille juutalaista taustaa. Hän oli käännynnäinen, vieraan pakanakansan jäsen. Kristillisen seurakunnan toiminnasta sanan ja sakramenttien ympärillä hänellä ei ollut kokemusta. Hän kyseli asioita aivan eri näkökulmasta kuin mitä esimerkiksi oman kirkkomme

keskuudessa kasvava nuoriso kyselee, kun uskonasiat tulevat tärkeiksi. Filippus siis alkoi neuvoa häntä ja ohjasi hänet kasteen kautta Jumalan Uuden Liiton seurakuntaan. Pian tämän tapahtuman jälkeen Herran apostoli lähti Etiopiaan, jonne syntyi kukoistava kirkko. Tämä apostoli oli perimätiedon mukaan entinen tullimies Leevi eli Matteus.

Huomasimme siis, että Filippus seilitti ministerille Raamatua ja kastoi hänet. Tästä löydämme kaksi seikkaa, jotka Jumala on antanut meille Raamatun lisäksi. On seurakunta ja on saarnavirka. Niiden yhteydessä kasvamme Raamatun tuntemisessa ja uskon oi-

keassa ymmärtämisessä. Se ei tarkoita sitä, etteikö joku voi pelkästä Raamatustakin käsin päästä autuutensa tuntemaan. Mutta hän tarvitsee kasteen ja seurakuntayhteyden. Kaste edellyttää opetusta joko ennen tai jälkeen. Varttuneille ennen kastetta, imeväisille ja pikkuisille kasteen jälkeen ja kokoaivasti sitten rippikoulussa. Ehtoollisenkin on Kristuksen säätämys, ja sitäkin Raamattu opettaa. Jotta tämä kokonaisuus voisi toteutua eheästi, tarvitaan pastori, ja nimenomaan oikeaoppinen. Siellä, missä Jumalan sana evankeliumin oikean ymmärryksen mukaan saarnataan puhtaasti ja sakramentit jaetaan Kristuksen asetuksen mukaan, on oikea ja turvallinen paikka päästä selville Raamatun sanomasta.

Jotkut ajattelevat, että he ymmärtävät kaiken lukemalla Raamattua ja etteivät he tarvitse Lutheria eikä muita uskollisia opettajia. He hylkäävät Kristuksen asettaman saarnaviran ja seurakunnan. On totta, että meillä on Profeetat ja Apostolit, mutta yhtä totta on, että meillä on myös muita uskollisia opettajia. Tosin nämä muut eivät ole arvovallaltaan samalla tasolla kuin Raamattu, vaan sen alaisia. Kuitenkin hekin ovat Jumalan meille antamia emmekä saa heitä halveksia. Kun he opettavat, he vievät meidät Raamatun varaan ja auttavat käsittämään mitä se sanoo.

Niin, ymmärrätkö, mitä luet?

Jotta oikealla tavalla käsittäisit Raamattua, sinun tulee tuntee evankeliumi eli Jumalan armo etkä saa lähestyä Raamattua lain alaisena siinä luulossa, että sinun on itse raivattava tiesi Jumalan luo tai ainakin avus-

tettava Pyhää Henkeä asiassa. Armo on valmis, lopullinen, ja lepää yksin Kristuksen työn varassa. Pyhä Henki ottaa sitten tästä Kristuksen omasta ja jakaa meille armonvälineissä.

Jotta ymmärtäisit Raamattua, sinun on tunnettava Paavalin mainitsema opin muoto. Se on sama kuin uskonoppi. Vähä katekismus ja Kristinoppimme tuo sen selkeästi esiin.

Mikään Raamatussa ei ole vastoin toista Raamatussa esitettyä asiaa tai oppia. Et ymmärrä Raamattua oikein, jos ajattelet, että voihan sen opin toisinkin ymmärtää. Raamatun voi oikein ymmärtää vain yhdellä tavalla. Et ymmärrä Raamattua oikein, jos käsität sen kristillisen Kirkon tunnustuksissaan lausuman opin vastaisesti.

On mahdollista joskus selittää jokin Raamatun paikka oikean opin mukaisesti useammalla kuin yhdellä tavalla. Kuitenkin vain yksi selitys on siinäkin oikea, vaikka muut selitykset eivät olisikaan oikean opin vastaisia.

Ymmärrätkö, mitä luet? Lue Raamattua, niin ymmärrät! Mitä enemmän luet Raamattuasi, sitä paremmin ymmärrät.

Lue siinä oikeassa kristillisessä uskossa, että Raamattu on syntynyt Pyhän Hengen vaikutuksesta, että se on erehtymätön Jumalan sana ja että se sisältää yhden totuuden ja yhden pelastustien. Pyhä Henki, kirjoitetun Jumalan sanan kautta, avaa sinulle kirjojen Kirjan. Saamme sanoa toinen toisillemme: "Eikö sydämemme ollut meissä palava, kun hän puhui meille tiellä ja selitti meille kirjoitukset?" (Luuk. 24:32).

Markku Särelä.
Lahti 5.11.2011

Ilojuhla

Saarnateksti puhui siitä, miten Jeesus oli Matteuksen kodissa. Siellä oli ilojuhla eikä paastottu, kun taas fariseusten opetuslapset paastosivat.

Raamattu puhuu paljon ilosta. Kun etsin hakusanalla Bittiraamatusta sanaa 'ilo', sana löytyi 183 kertaa. Jumalan sanassa ilo on keskeinen, tärkeä asia. Mutta miten on minun laitani? Enkö usein kulje vakavana, alla-päin, arkielämän murheita miettien? Kummassa joukossa minä olen, sielläkö paastoavien, fariseusten opetuslasten joukossa vai Jeesuksen opetuslasten joukossa, missä on ilojuhla menossa?

Raamatussa Jeesus puhuu iloista juhlista Luukkaan evankeliumissa. Me muistamme hyvin nämä vertaukset. Ensimmäisessä on sata lammasta ja niistä yksi katoaa. Kun lampaiden omistaja löytää kadonneen lampaansa, hän vie sen iloiten kotiin ja kutsuu naapurinsa iloitsemaan kanssaan. Toisessa vertauksessa Jeesus kertoo naisesta, jolla on kymmenen hopearahaa. Hän kadottaa yhden. Sitten hän tarkasti lakaisee huoneen ja löytää rahansa ja kutsuu kaikki ystävättärensä ja naapurin naiset iloitsemaan kanssaan. Ja vielä kolmannen kerran Jeesus puhuu tästä. Hän kertoo tuhlajapojasta ja siitä miten isä järjestää juhlan, kun poika viimein palaa kotiin.

Jeesus selittää vertauksensa: "Niin myös, sanon minä teille, on ilo Jumalan enkeleillä yhdestä syntisestä, joka tekee parannuksen." Mikä on siis juhlan aihe? Eikö se, että Jeesus löytää syntisen ja syntinen saa syntinsä anteeksi?

Jeesus on löytänyt minutkin. Hän antaa syntini anteeksi. Minäkin saan viettää ilojuhlaa.

Mummi

Uusi tie

Kotini lähelle rakennettiin viime syksynä uusi tie kevyelle liikenteelle. Tie mutkittelee hauskasti puiden lomitse kallioiden välissä, välillä ylämäkeä ja taas alamäkeä. Alussa uusi puhdas hiekka erottui selvästi ympäristöstä. Oli mukava astella sitä pitkin ja ihailla parantunutta näkymää. Tien vierestä oli risut ja roskat siivottu pois. Oli istutettu uusia puita ja pensaita. Mietin, miten viehättäviltä ne ensi kesänä mahtaisivat näyttää.

Nyt talvimyrskyjen jälkeen tiellä on kaikenlaista roskaa. Kun välillä sataa lunta ja lämpötila menee pakkasen puolelle, tie on liukas tai sohjoinen. Kulkeminen on hankalaa.

Niinhan se tie on kuin elämä itse. Jumalan tahto on, että kuljemme hänen tietään. Sitä tietä, mikä on kaita ja mikä johtaa taivaaseen.

Jumalan tie on suora ja kaunis. Jeesus sanoo: "Minä olen tie ja totuus ja elämä; ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani." Hän on täydellinen, suora tie Isän luokse. Mutta

Saarnaaja sanoo: "Jumala on tehnyt ihmiset suoriksi, mutta itse he etsivät monia mutkia."

Minusta tuntuu usein, että minun tieni on kivinen ja liukas. Niin paljon vastuksia matkalla, niin paljon houkutuksia, jotka sanovat, että olisi helpompaa sillä toisella tiellä, jota niin monet kulkevat.

Vuosi on alussa. Katson kävely-polkuani. Risuja, sohjoa ja pimeää. Ehkä kohtaan sairautta, surua ja ahdistusta. Tiedän, että päivät ovat pitenemässä ja valo lisääntyy. Taivaallinen Isä on järjestänyt minulle valon myös elämäni pimeiltä näyttävillä taipaleilla. Turvallisin mielin ja päivä kerrallaan saan taivaltaa. Laulun tekijä sanoo: "Hän taakkani painavat kantanut on..." ja psalmista neuvoo: "Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun tielläni." (Ps. 119:105)

"Johdata minua totuutesi tiellä ja opeta minua, sillä sinä olet minun pelastukseni Jumala." (Ps. 25:5)

Mummi

Georg Stöckhardt, Ensimmäisen Pietarin kirjeen selitys

Armoa ja rauhaa

Apostoli liittää kiertokirjeensä omistusosaan siunaustoivotuksen: “Lisääntyköön teille armo ja rauha” (1 Piet. 1:2), Armoa, armoa Jumalalta ja rauhaa, rauhaa Jumalalta ja Jumalan kanssa ovat Uuden Testamentin olennaiset pelastuslahjat. Miten mittaamattoman suuri onni onkaan Jumalan armo! Miten vahva, sydämen ja mielen varjeleva mahti on rauha! Sen Jumala antakoon kaikkien meidän kokea yhä rikkaampana!

Niin apostoli muistuttaa lukijoitaan kiertokirjeensä alussa, jonka hän oli tarkoittanut heidän vahvistukseensa ja lujitukseensa, nimenomaan heidän kristityn tilansa kunniaksi ja sen arvostamiseksi. Kristityt ovat muukalaisia maailmassa ja heidän täytyy kokea ennen muita, että tämä maailma on murheenlaakso. He ovat hajotettuina sinne tänne maailmaan. Se tuskin tuntee heitä eikä heitä arvosta. He ovat kurjia syntisiä ja rappeutunutta luomakuntaa, kuten muutkin ihmiset jo kodistaan lähtien. Mutta heidän omatuntonsa on vihmottu ja merkitty Jumalan Pojan verellä. He ovat ottaneet uskossa vastaan Kristuksen, ja niin heillä on armo ja rauha Jumalan kanssa. He ovat Jumalan Hengen pyhittämiä, temmatut pois tämän maailman turhasta menosta ja asetetut jumalalliseen oloon. Tälle sallassa olevalle kristittyjen aateluudelle on taattu ja sinetöity korkea ikä, iankaikkisuus. Jumala Isä on jo ennen maailman alkua valinnut heidät omaisuudekseen ja määrännyt heidät olemaan sitä, mitä he nyt kristittyinä ovat ja mitä heillä on, ja on alusta lähtien antanut heille istuimen ja asunon taivaallisessa Isän kodissaan ja kansalaisoikeudet iankaikkisessa valtakunnassaan.

Taivaallinen perintö

Tämä taivaallinen perintö on katoamaton. Maalliset tavarat häviävät. Kaikki maallinen kantaa kuoleman itua sisällään. Taivaallinen hyvä ja perintö ei ole alistettu katovaisuudelle. Se on hävittämätön, kuihtumaton.

Maallinen tavara ja perintö on saastunutta. Maalliseen tavarahan on tartunut paljon vääryyttä, ahneutta ja petosta. Sen nauttimiseen liittyy syntiä, pahaa himoa ja huonoa omaatuntoa. Se jättää jälkeensä omantunnon pistoksia. Taivaallinen perintö on saastuttamaton, aivan puhdas, ilman syntiä. Se on pyhien perintöosa valkeudessa.

Kuolemaa ei ole enää oleva, niin ei myöskään syntiä. Odotamme uutta taivasta ja uutta maata, joissa vanhurskaus asuu (2 Piet. 3:13).

Taivaallisen ilon, onnen ja autuuden valtaan voi samalla kaikesta sydämestään antautua pidäkkeittä puhtaalla, loukkaamattomalla omallatunnolla. Se on seesteinen nautinto vailla kitkerää sivumakua.

Maallinen onni, kauneus ja ihanuus ovat kukan kaltaisia, joka nopeasti häviää ja vielä nopeammin kuihtuu. Sen kukoistus alkaa vähitellen, se on täydessä kukassaan vain lyhyen ajan ja sitten nopeasti lakastuu. Se menettää nopeasti ensimmäisen tenhonsa ja synnyttää lopulta vastenmielisyyttä ja kylläntymistä. Taivaallinen perintö on kuihtumaton. Se on keskeytymättä elinvoimaisen tuore. Taivaallisessa paratiisissa ei ole kuihtumista, heikkenemistä, ei kukoistuksen ja uudestaan kukkaan puhkeamisen vaihtelua. Siellä on ikuinen kevät.

Ensi ihastus, joka valtaa sydämen astuttaessa kirkkauden maailmaan, ei koskaan kylmene eikä lamaudu. Iankaikkisen elämän ilo on oleva ikuisesti yhtä sydämellinen, hehkuva ja voimakas.

Näen taas

*Näen taas, kuinka pientä ja heikkoa uskoni on.
Mutta minun heikkoudessani Sinä olet väkevä.*

*Näen taas itseni epäilyksiin eksyneenä.
Mutta Sinä tulit etsimään
ja pelastamaan kadonnutta.*

*Näen taas, kuinka pelkään vihasi hehkua.
Mutta Sinun rakkautesi voittaa kaiken vihan.*

*Näen taas Aadamin katkeran perinnön.
Mutta Sinussa olen Isän lapsi ja uusi luomus.*

*Näen taas oman voimattomuuteni.
Mutta Sinun on ylistys ja kirkkaus ja viisaus
ja kiitos ja kunnia ja voima ja väkevyys
aina ja iankaikkisesti!*

Jumalan sanan valo

Kuinka makeat ovat minulle sinun lupauksesi! Ne ovat hunajaa makeammat minun suussani. Sinun asetuksistasi minä saan ymmärrystä; sen tähden minä vihaan kaikkia valheen teitä. Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun tielläni. (Ps. 119:103–105)

Uskonpuhdistuksen periaatteena oli “yksin Raamattu”. Raamattu oli uskonpuhdistuksen voimanlähde. Sen sisältämä evankeliumi vapautti omattunnot pimeydestä, pelosta ja epävarmuudesta. Raamatun avulla arvioitiin, mikä on oikea oppi, mikä kirkossa on säilytettävä ja mikä hylättävä. Pyhät Kirjoitukset antoivat myös uskonpuhdistajille sen innon ja voiman, jolla he työskentelivät Kristuksen Kirkon hyväksi jopa kuolemanvaaran edessä.

Raamattu on sama tänäkin päivänä. Sillä on meille annettavana sama valo: armo, ymmärrys ja rakkaus. Samoin Raamatun tulee nykyäänkin olla kirkon uskon ja jokaisen kristityn hengellisen elämän perusta, valkeus meidän teilläämme.

Sana valaisee meille Jumalan tuntemisen

Koko uskomme ja vaelluksemme tulee rakentua Jumalan sanan varaan, koska Jumala tunnetaan sanastaan. Sanassa Jumala ilmoittaa itsensä sellaisena kuin hän on, yli ja ohi sen, miten me yritämme häntä hahmottaa. Jumala ei perustu tunteisiimme ja ajatuksiimme, vaan niin kuin hän ilmaisi itsensä Moosekselle: “Minä olen se, joka Minä olen.”

Se, että Jumala ilmoittaa itsensä sanassaan, ei ole kuollut itsestäänselvyys, vaan iloinen ja elävä totuus. Se muistuttaa meitä siitä, että Jumala ei toimi meidän ajatustemme ja tunteidemme mukaan, vaan “*niin paljon korkeampi kuin taivas on maata, ovat minun tieni korkeammat teidän teitänne ja minun ajatukseni teidän ajatuksianne.*” (Jes. 55:9) Sana näyttää meille Jumalan todellisen valkeuden omien ajatustemme pimeyden sijaan.

Tämä tieto sekä varoittaa että lohduttaa. Se varoittaa meitä muokkaamasta Jumalan sanaa omien mieltymystemme mukaiseksi tylsyttämällä Jumalan lakia, joka tuomitsee meidän ja muiden ihmisten syntejä. Toisaalta tämä tieto lohduttaa meitä sillä, että Jumala on varmasti sanansa lupausten mukaan armollinen meitä kohtaan, vaikka hän meistä tuntuisi miten vihaiselta ja syyttävältä.

Sanansa kautta Jumala itse kohtaa meidät. Hän ei ole jäänyt tutkimattomaan jumalalliseen korkeuteensa, vaan on selkeästi ilmoittanut itsensä ihmiskunnalle inhimillisellä kielellä. Mutta sanansa kautta Jumala ei ainoastaan kerro ihmisille itsestään, vaan myös tulee itse luoksemme. Jumala on sitoutunut sanaansa ja vaikuttaa sen myötä. “Pyhä Henki tahtoo olla läsnä sanassa, kun sitä saarnataan,

kuunnellaan ja tutkitaan, ja että hän tahtoo sillä väkevästi vaikuttaa”, kuten Luterilaisissa Tunnustuskirjoissa sanotaan. (SD XI 39 TK92 s. 559) Näin hän tulee sanansa myötä itse valkeudeksi pimeyteen.

Pyhän Henki kirkastaa Kristusta ja tuo hänet meille syntisten Vapahtajana. Missä Kristus on, siellä on myös hänen Isänsä. Missä Kristus on, siellä on kaikkien syntien anteeksiantamus. Missä Kristus on, siellä on rauha Jumalan kanssa. Näin pyhä kolmiyhteinen Jumala itse kohtaa meidät, armahtaa meitä ja ottaa meidät omikseen sanansa välityksellä. Jumalan sana valaisee meille armollisen Jumalan.

Jumalan sanan lupaukset ja käskyt valaisevat uskonelämän

Tekstimme kuvailee tarkemmin Jumalan sanaa ja sen vaikutuksia: Se puhuu Jumalan suloisista lupauksista ja ymmärrystä antavista käskyistä. Sana esitetään lampuna, joka valaisee vaeltajan kulkua.

Makeat lupaukset tarkoittavat evankeliumin sanoja, jotka tuottavat pelastuksen ilon. Ymmärrystä antavat käskyt ovat Raamatusta löytyvät Jumalan käskyt, jotka kertovat meille, mikä on Jumalan tahto. Sana jalkojemme lampuna kuvaa sitä, miten Jumalan sana ohjaa elämäämme.

Tiedämme Jumalan sanan olevan kaikkea tätä. Mutta meidän on koeteltava itseämme, merkitseekö sana tätä meille henkilökohtaisesti. Iloitsemmeko aina vilpittömästi ja täydestä sydäimestä Jumalan sanan lupauksista? Ojennammeko koko elämämme sanan mukaan ja annammeko sen valaista koko olemuksemme? Rakastammeko Jumalan käskyjä ja vihaammeko kaikkia valheen teitä?

Meidän on varottava, ettei käy niin, että tunnustamme suullamme: “minä uskon”, mutta emme omista uskossa totuutta itsellemme. Jos näin käy, seurauksena on innoton ja laimea kristillisuus, silloin perkele saa seuloa meitä miten tahtoo, uskomme ei vahvistu, rakkautemme ei ole vahva eikä palava, meillä ei ole intoa edistää Jumalan valtakunnan työtä, piilottelemme uskoamme emmekä elä sitä todeksi arjessamme. Ja tällaista löytyy kaikista meistä – kuka rakastaa täydellisesti, kenen usko on aina vahva ja horjumaton, kuka ei koskaan tee mitään pahaa?

Mutta onneksi sana tarjoaa lohdutuksen meille heikoille ja syntisille ja saamme aina paeta sen turviin. Sana lupaa syntien anteeksiantamuksen Kristuksen tähden. Kun turvaudumme syntisinä tähän Jumalan armoon, saamme kokea, että Jumalan sanan lupaukset todella ovat hunajaa makeammat. Ne ovat ehdottoman, varman ja täydellisen armon ja rakkauden vakuutuksia juuri sinua kohtaan. Sanassaan Jumala tahtoo kuin omin käsin syöttää meitä näillä armon vakuutuksilla, ruokkia meitä hengellisellä ravinnolla, joka synnyttää ja vahvistaa uskoa ja kantaa viimein iankaikkiseen elämään. Hän hoitaa hellästi pelästynyttä, ahdistunutta, masentunutta ja lain alaista sydäntä. Tarjoamalla meille oman Poikansa sanassaan hän tarjoaa meille oman sydämensä, meidän vuoksemme lävistetyn, täynnä armoa ja rakkautta.

Jumalan armon tuntemisen kautta hänen lakinsa muuttuu mieluisaksi asiaksi. Lain julistama kadotustuomio ei enää koske uskovia. Laki on heille ohjeena siitä,

miten heidän tulee elää kristittyinä Jumalan lapsina. Näin Jumalan käskyt antavat ymmärrystä. Kun mietiskelemme niitä ja pidämme ne ajatuksissamme joka päivä, ne painuvat sydämeen ja alkavat ohjata toimintaamme Jumalan rakkauden mukaisesti. Halu ja voima Jumalan tahdon noudattamiseen ovat Pyhän Hengen työtä, joka seuraa uskosta. Kun riipumme sydämestämme kiinni Jumalan sanassa ja sen kautta Kristuksessa, silloin tapahtuu pakottamatta ja kuin huomaamatta se, mistä psalmi 119 puhuu: *“Minä juoksen sinun käskyjesi tietä, sillä sinä avarrat minun sydämeni.”*

Sana on siis uskovan sydämen valona Jumalan lupauksen ja käskyjen kautta. Käskyt saattavat valoon tekomme ja tuovat syntisyytemme näkyviin. Tämä ajaa meidät väärästä itseluottamuksesta Jumalan lupauksen turvaan. Ne valaisevat meille Kristuksen ja Jumalan armon hänessä. Sitten opittuamme tuntemaan Kristuksen Vapahtajanamme sana on valonamme ja oppaanamme kristittynä elämisessä.

On siis tärkeää, että pidämme sanan aina mukana elämässämme. Luther suosittelee joka päivä rukoilemaan kymmenen käskyä, uskontunnustuksen ja Isä meidän -rukouksen. Niissä ovat tiivistetysti Jumalan käskyt ja lupaukset sekä Kristuksen itse opettama tapa rukoilla. Muukin Jumalan sanan käyttö jokapäiväisessä elämässä on tärkeää. Lisäksi seurakunnan toiminnassa sana puhuttelee meitä erityisesti saarnassa ja synninpäästössä, ja Herran pyhässä ehtoollisessa kohtaamme sen näkyvällä tavalla. Näiden kaikkien kautta Jumala itse tahtoo olla luonamme ja elämämme valona. Pysykäämme siis aina hänen sanansa valkeudessa sitä käyttämällä ja siihen uskomalla ja sen mukaan vaeltamalla. Aamen.

Vesa Hautala

Profeetat Raamatussa

Pyhän Raamatun mukaan on olemassa oikeita profeettoja ja vääriä profeettoja.

Oikeat profeetat ovat Jumalan lähettämiä, väärät profeetat ovat liikkeellä omasta tahdostaan ja kiusaajan tahdosta. Oikea profeetta puhuu Jumalan puolesta ja hänen nimessään.

Väärä profeetta esiintyy valheellisesti Jumalan nimessä, vaikka Jumala ei ole antanut hänelle sanaansa eikä käskennyt häntä puhumaan. Väärin profeettojen kohtalo ja kaikkien niiden osa, jotka “valhetta rakastavat ja tekevät” (Ilm. 22:15), on jäädä taivaan ulkopuolelle ja joutua iankaikkiseen kadotukseen.

Raamatussa käytetään profeetasta myös nimeä näkijä (1 Sam. 9:9; Jes. 30:10), sillä Jumala antoi profeetan nähdä asioita, jotka tulevat tapahtumaan. Sen, mitä profeetat näkivät, he sitten joko julistivat suusanallisesti tai kirjoittivat kirjaan. Niinpä profeetta Jesajan kirjan päällekirjoituksena on “Jesajan, Aamoksen pojan, näky, jonka hän näki”. Vanhassa Testamentissa profeetoiksi sanotaan mm. Aabrahamia (1 Moos. 20:7), Moosesta (5 Moos. 34:10), Samuelia (1 Sam. 3:20), Naatania (2 Sam. 7:2), Eliaa ja Elisaa (1 Kun. 19:16) sekä Danielia (Matt. 24:15). Myös kuningas Daavidia, joka on kirjoittanut monia psalmeja, on pidettävä profeettana. Kaikki profeetat eivät olleet kirjaprofeettoja, kuten Elia ja Elisa. Juutalaiset sanoivat Joosuan,

Tuomarien, Samuelin ja Kuningasten kirjoja edellisiksi profeetoiksi. Myös Messiasta sanotaan profeetaksi (5 Moos. 18:15,18). Jeesus selittää, mitä se tarkoittaa, kun hän sanoo: “Minä puhun, mitä minä olen nähnyt Isäni tykönä” (Joh. 8:35).

Raamattu mainitsee myös muutamia naisprofeettoja. Mooseksen ja Aaronin sisar Mirjam viritti virren (2 Moos. 15:20). Debora oli Israelin tuomari, joka lauloi Baarakin kanssa voittolaulun, kun Israel voitti Kanaanin kuninkaan Siiseran naisen viikkaukella (Tuom. 4:4 ja 5. luku). Jumala antoi Huldalle ennussanan, jonka tämä välitti edelleen kuningas Joosialle (2 Kun. 22:14). Hanna oli kahdeksankymmenen neljän vuoden ikäinen ja palveli pyhäkössä Jumalaa yötä ja päivää paastoilla ja rukouksilla (Luuk. 2:36). Filippuksen neljällä tyttärellä oli profetoimisen lahja (Apt. 21:8–9). Tiedämme näistä tapauksista kovin vähän. Ne näyttävät olleen enemmän poikkeus kuin sääntö. Sekä Mirjam että Debora seppittivät Pyhässä Hengessä laulun. Ne ovat saaneet paikan Raamatussa. Debora oli myös tuomari. Hänen aikanaan Herra nöyryytti vastustajiaan ja näytti, että hän voi saada voiton heistä heikon naisenkin toimesta, mikä oli heille suuri häpeä.

Nämä esimerkit kertovat siitä, että Jumala ei ole sitonut itseänsä, vaan on vapaa toimimaan niin kuin haluaa. Hänen seurakuntansa on taas sidoksissa

ilmoituksen sanaan eli Raamattuun. Koska Jumala on Raamatussa sitonut Kirkkonsa kaikkina aikoina miehiseen saarnavirkaan, millään kirkolla ei ole oikeutta sivuuttaa tätä sanaa.

Jumala on perustanut Seurakuntansa Apostolien ja Profeettojen perustukselle Kristuksen ollessa kulmakivenä (Ef. 2:19–20). Tässä kohdassa Apostolit ja Profeetat ovat yksi käsite. Apostolit ja Profeetat ovat näet alkukielessä yhdistetty yhdeksi käsitteeksi yhteisellä artikkelilla. Kysymyksessä ovat heidän kirjoituksensa. Niiden perustalla on Kirkko oleva maailman loppuun saakka. Mikä tahansa ulkoinen kirkko tai teologi, joka hylkää tämän perustuksen, on vailla todellista perustusta, olkoon miten suuri, huomattava tai tietävä tahansa.

Pyhän Hengen vuodatukseen heluntaina liittyivät myös profetoimisen armolahjat. Toisille tällaisille profetoille Jumala antoi tiedoksi tulevia tapahtumia, kuten Agabukselle Paavalin joutumisen kahleisiin (Apt. 21:11). Ilmeisesti jokin tällainen lahja oli myös Filippuksen tyttärillä. On ajateltu oleen myös sellaisia profettoja, jotka

julistivat evankeliumia Pyhän Hengen antamalla viisaudella ja rohkeudella, mutta joiden sana ei ollut kuitenkaan inspiroitua eikä siis rinnastettavissa Raamatun sanaan. Profetoimisella käsitettiin myös Raamatun profetioiden eli kirjoitusten selittämistä (1 Kor. 14:3). Siitä, millaisista profetoista ja profetoimisesta missäkin kohdassa on kysymys, ei ole aina helppoa päästä selville. On kiinnitettävä huomiota tekstiyhteyteen ja siihen, ettei selitys ole uskon analogian eli opin vastainen.

Tärkeimmät profetat tavalliselle Raamatun lukijalle ovat kirja profetat, jotka Paavali asettaa Ef. 2:19–20:ssä Apostolien rinnalle ja joiden perustukselle yhdessä Apostolien kanssa Kirkko on rakennettu. He ovat ennustaneet Kristuksesta ja julistaneet sitä samaa evankeliumia, johon mekin uskomme, vain sillä erotuksella, että he opettivat tulevaa Messiaista; me taas uskomme jo tulleeseen Messiaaseen. Luvattu Messias uhrina meidän edestämme on profettojen julistuksen keskus ja samalla meidänkin uskomme kohde.

Markku Särelä

LAPSILLE

1. Ensimmäiset kaksituhatta vuotta maan päällä

1. Alku

Taivasta ja maata ei ole aina ollut. Ainoastaan Jumala on ollut aina. – Miten sitten taivas ja maa ovat nyt olemassa? “Alussa loi Jumala taivaan ja maan.” Mitä tarkoittaa “alussa”? Se tarkoittaa sitä hetkeä, kun Jumala halusi taivaan ja maan olevan olemassa. Silloin, alussa, Jumala loi taivaan ja maan.

Mitä tarkoittaa, että Jumala “loi”? Se tarkoittaa, että Jumala teki taivaan ja maan. Mutta mistä Jumala sitten teki taivaan ja maan? Tyhjästä. Alussa ei ollut mitään muuta kuin Jumala. Miten Jumala teki taivaan ja maan tyhjästä? Hän teki sen Sanansa kautta. Jumala sanoi, että “tulkoon taivas ja maa”, ja niin ne tulivat. Alussa Jumala siis teki taivaan ja maan tyhjästä pelkän Sanansa kautta.

Jumala on kaikkivaltias. Kun Jumala haluaa ja sanoo, että jotakin on oleva, niin se myös tapahtuu. Sillä “alussa loi Jumala taivaan ja maan”.

“Minä uskon Isään Jumalaan, kaikkivaltiaaseen taivaan ja maan Luojaan.” Sinä tunnet nämä sanat. Sano nämä sanat suullasi ja sydämelläsi. Jumala on sinun Isäsi. Rakas Vapahtaja on tehnyt sinut Jumalan lapseksi. Kun Jumala on Isäsi, silloin on kaikki hyvin. Sillä Jumala on kaikkivaltias taivaan ja maan Luoja; Hän teki taivaan ja maan tyhjästä Sanansa kautta.

Rukous

Rakas Jumala, sinä olet minun Isäni ja minä olen sinun lapsesi. Kaikki on siis hyvin. Auta, että pysyisin aina lapsenasi Jeesuksen Kristuksen kautta! Aamen.

LAPSILLE

2. Taivas

“Alussa loi Jumala taivaan ja maan.” Missä taivas on, sitä emme tiedä. Millainen taivas on, sitäkään emme tiedä. Mutta sen tiedämme, että taivaassa on hyvin ihanaa. Sinä saatat kuitenkin sanoa: “Minähän näen taivaan tuolla ylhäällä.” Niin, mutta se varsinainen, oikea taivas on vielä ylempänä; sitä sinä et voi vielä nähdä.

Taivaassa ovat rakkaat enkelit. Enkelit ovat henkiä, joilla ei ole ruumista, kuten sinulla on. Kun Jumala loi alussa taivaan, loi hän myös yhdellä kertaa kaikki enkelit. Taivaan enkelit ovat erittäin hyviä ja rakkaita, ja nämä enkelit näkevät sinun rakkaan Isäsi taivaassa. Myös he ovat Jumalan lapsia.

Enkelit tekevät mielellään kaiken, mitä Jumala heille antaa tehtäväksi. Jumala lähettää rakkaat enkelinsä usein maan päälle. Nopeasti, silmänräpäyksessä, tulevat he taivaasta maan päälle ja tekevät sen, mitä Jumala on heitä pyytänyt tekemään. Enkelit ovat hyvin voimakkaita; kaiken, minkä Jumala heille sanoo, he voivat tehdä. He tulevat myös sinun ja muiden Jumalan lasten luo ja varjelevat sinua. Se tarkoittaa sitä, että he suojelevat sinua niin, ettei sinulle tapahdu mitään pahaa.

Kerran sinäkin vielä pääset tuonne ihanaan taivaaseen. Siellä sinä näet rakkaan Jumalan ja enkelit. Kaikki Jumalan lapset pääsevät taivaaseen.

Rukous

*Rakas Jumala, pyydän, tee minusta hurskas lapsi! Jos minusta ei sel-
laista kuitenkaan tule, niin ota minut mielummin maan päältä; ota mi-
nut taivaan valtakuntaan, tee minusta enkeleittesi kaltainen! Aamen.*

LAPSILLE

Ilmoitus Kristuksen syntymästä

Nyt aurinko nousee! Kuudentena kuukautena siitä, kun Kristuksen edelläkävijän, Johanneksen, syntymä oli ilmoitettu, lähetti Jumala samaisen enkeli Gabrielin Galileaan, Nasaretin kaupunkiin erään tytön, neitsyen, luo. Hänen nimensä oli Maria. Maria kuului Daavidin sukuun eli Maria oli siis Kuningas Daavidin jälkeläinen. Hän oli kihloissa erään miehen kanssa, joka myös kuului Daavidin sukuun. Hänen nimensä oli Joosef.

Kun enkeli tuli Marian luokse, hän sanoi: "Terve, armoitettu! Herra olkoon sinun kanssasi!" Kun Maria näki enkelin, hän säikähti ja ajatteli: "Miltainen tervehdys!" Enkeli sanoi hänelle: "Älä pelkää, Maria; sillä sinä olet saanut armon Jumalan edessä. Ja katso, sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Jeesus. Hän on oleva suuri, ja hänet pitää kutsuttaman Korkeimman Pojaksi, ja Herra Jumala antaa hänelle Daavidin, hänen isänsä valtaistuimen, ja hän on oleva Jaakobin huoneen kuningas iankaikkisesti, ja hänen valtakunnallansa ei pidä loppua oleman."

Neitsyt Mariasta oli tulevan Vapahtajan äiti. Nimi Jeesus merkitsee Vapahtajaa, Autuaaksitekijää. Maria oli se neitsyt, jonka profeetta Jesaja oli ennustanut synnyttävän pojan, jota kutsuttaisiin iankaikkiseksi Jumalaksi. (Jes. 7:14; 9:6) Neitsyt Mariasta syntyisi mahtava Daavidin Poika, Jumala ja ihminen, josta tulisi kansansa ikuinen kuningas. (2 Sam. 7:12,13,16, Jes. 9:7)

Maria kysyi enkeliltä: "Kuinka tämä voi tapahtua?" Hän tarkoitti: "Enhän ole vielä naimisissa." Enkeli vastasi: "Pyhä Henki tulee sinun päällesi, ja Korkeimman voima varjoaa sinut; sen tähden myös se pyhä, joka syntyy, pitää kutsuttaman Jumalan Pojaksi." Ja enkeli kertoi hänelle myös, että Marian sukulainen Elisabet saisi pian pojan, vaikka hän olikin jo vanha eikä kukaan uskonut, että se olisi yhä mahdollista. "Sillä Jumalalle ei mikään ole mahdotonta," sanoi enkeli. Silloin Maria uskoi ja sanoi: "Katso, minä olen Herran palvelijatar; tapahtukoon minulle sinun sanasi mukaan." Ja niin tapahtui suuri ihme: Herra, Isän Jumalan ikuinen Poika, tuli ihmiseksi neitsyt Mariasta.

Rukous

Oi Herra Jeesus, rakas Vapahtaja, kuka sinä olet? Sinä olet tosi Jumala, iankaikkisuudessa Isästä syntynyt. Sinä olet myös tosi ihminen, neitsyt Mariasta syntynyt. Sinä olet minun Herrani, Vapahtajani ja Autuaaksitekijäni. Minä uskon Marian tavoin. Minä sanon enkelin tavoin: Jumalalle ei mikään ole mahdotonta. Oi Herra Jeesus, anna minun aina uskoa sinuun ja olla ikuisesti valtakunnassasi! Amen.

Carl Manthey Zorn, Lasset die Kindlein zu mir kommen. suom. Anna-Liisa Keisala.

LAPSILLE

Maria vierailee Elisabetin luona

Niin Maria lähti pian, täynnä intoa ja nopein jaloin, Juudan vuoristoon Elisabetin kotikaupunkiin. Hän saapui Sakariaan talolle ja tervehti Elisabetiä. Kun Elisabet kuuli Marian tervehdymisen, hypähti vielä syntymätön lapsi Elisabetin kohdussa. Tämä tapahtui Pyhän Hengen vaikutuksesta.

Myös Elisabet täytettiin Pyhällä Hengellä, ja hän puhkesi puhumaan kovalla äänellä ja sanoi Marialle: “Siunattu sinä vaimojen joukossa, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä! Ja kuinka minulle tapahtuu tämä, että minun Herrani äiti tulee minun tyköni? Sillä katso, kun sinun tervehdysesä ääni tuli minun korviini, hypähti lapsi ilosta minun kohdussani. Ja autuas se, joka uskoi, sillä se sana on täyttyvä, mikä hänelle on tullut Herralta!”

Kuinka ihmeellisen, ihanan, autuaan uskon Pyhä Henki vaikutti Elisabetissa! Hän käsitti, että Marian poika oli hänen Herransa ja Vapahtajansa, ja hän iloitsi suuresti. Samanlaisen ilon Pyhä Henki vaikutti myös Elisabetin kohdussa olevassa lapsessa. Ihmeitä toisensa perään!

Silloin myös Maria täyttyi Pyhästä Hengestä ja lauloi tämän kauniin ylistyslaulun, jonka monet lapset opettelevat koulussa. Näin se kuuluu: “Minun sieluni suuresti ylistää Herraa, ja minun henkeni riemuitsee Jumalasta, vapahtajastani; sillä hän on katsonut palvelijattarensa alhaisuuteen. Katso, tästedes kaikki sukupolvet ylistävät minua autuaaksi. Sillä Voimallinen on tehnyt minulle suuria, ja hänen nimensä on pyhä, ja hänen laupeutensa pysyy polvesta polveen niille, jotka häntä pelkäävät. Hän on osoittanut voimansa käsivarrellaan; hän on hajottanut ne, joilla oli ylpeät ajatukset sydämessään. Hän on kukistanut valtiat valtaistuimilta ja korottanut alhaiset. Nälkäiset hän on täyttänyt hyvyyksillä, ja rikkaat hän on lähettänyt tyhjinä pois. Hän on ottanut huomaansa palvelijansa Israelin, muistaaksensa laupeuttaan Aabrahamia ja hänen siementänsä kohtaan iankaikkisesti, niinkuin hän on meidän isillemme puhunut.”

Maria viipyi Elisabetin luona kolme kuukautta. Sen jälkeen hän palasi kotiinsa Nasaretiin.

Rukous

Enkö iloitsisi ja ylistäisi Jumalaa siitä, että Hän on antanut Vapahtajan meille köyhille syntisille? Tule, Pyhä Henki, myös minun luokseni tämän pyhän Sanan kautta. Tule ja sytytä minussa uskon tuli Vapahtajaani ja anna ilon ja ylistyksen leimahtaa liekkiin.

Carl Manthey Zorn, *Lasset die Kindlein zu mir kommen.* suom. Anna-Liisa Keisala.

Koti

*Ei Sinulla ollut paikkaa, minne jäädä,
minne rakentaa kotisi, minne kallistaa pääsi.
Et tullut asumaan käsin tehdyissä majoissa.
Valmistat itsellesi asuinsijan sydämiimme.*

*Jää luoksemme, sillä ilta joutuu ja päivä
on jo laskemassa.
Levitä telttamajasi yllemme, kunnes
saamme nähdä uudet taivaat ja uuden maan,
joissa vanhurskaus asuu,
Jumalan majan ihmisten keskellä!*

Nimim. Pisara

Luther ja Raamattu

Esihuomautus

Tämä on hyvin laaja teema. Päästäksemme luotettavaan tulokseen on perustavan tärkeitä ensiksi välttää nostamasta asiattomasti etualalle joitakin yksittäisiä Luther-sitaatteja, jotka näyttävät osoittavan eroa Lutherin ja ortodoksian välillä ja todistavan, että Lutherin mielestä Raamattu erehtyy. Valitettavasti sellainen metodi on ollut liiallisessa suosiossa yli 150 vuotta. Asiaa tutkiville teologeille itselleen, jotka vuosikymmen toisensa jälkeen etsivät sellaisia sitaatteja tai saavat niitä toisiltaan, voi käydä, etteivät he näe metsää puilta. Se tarkoittaa, etteivät he saa todellista asiayhteyden mukaista Lutheria näkökenttäänsä. Tuhat kertaa tärkeämpää kuin oppineiden yksittäisiin ilmauksiin tukeutuvat tutkimukset olisi kuitenkin, että me itse kaikilla mantereilla lukisimme toistuvasti Lutheria alkukielisenä tai hyvänä käännöksenä. Nimenomaan tulee pitää elävänä mielessään Lutherin varsinainen asia, jota hän väsymättömästi teroittaa. Asiaa tulee katsoa Lutherista käsin. Vasta sitten voi antaa oikean arvon sivukysymyksille ja panna ne kohdalleen. Lutherin yksittäiset ilmaukset, vaikka ne eivät ole koskaan mielivaltaisia, vaan asiaan liittyviä, ovat niin eloisia ja huolettomasti ilmaistuja, että niitä voidaan helposti hänen painavasta ajatusyhteydestään irrotettuina tulkita vastoin hänen tarkoitustaan ja käsittää väärin.

Koska meidän ei pidä käsitellä vain irrallisia Luther-sitaatteja (*“Luther-Bruchstücken”*) kysymme ensiksi, mikä asema Pyhällä Raamatulla on Lutherin kehityksessä ja hänen kokonaisopetuksessaan ja mitkä ovat hänen Raamattua koskevan oppinsa ratkaisevat tuntomerkit.

Milloinkaan ei saa jättää huomaamatta, että Lutherin asenne Raamattuun on yhteydessä koko kristikunnan maailmanlaajaan ulkonaiseen yksimielisyyteen Apostolien ajoista lähtien. Voi sanoa: aina, kaikkialla, kaikki yksinkertaisesti pitivät Pyhää Raamattua sen kaikilta aidoilta kanonisiksi hyväksytyiltä osiltaan jokaiselta sanaltaan (*wortwörtlich*) Jumalan sanana, jo sen sitovan esikuvan seurauksena, jonka Kristus ja Apostolit olivat antaneet Vanhaa Testamenttia koskien. Tästä syystä seurakunnalla ei ole koskaan ollut mitään muuta Raamattu-uskoa eikä sillä tule koskaan olemaan kuin sen jokaista sanaa koskeva. Kuka voi tämän kieltää?

Tämän alusta lähtien Lutherille jumalallisen Raamatun avulla Luther pääsee irti vuosisatojen jälkeen puhjenneesta luontoperäisestä pakanallisesta harhasta, farisealaisesta teko-opista, Jumalan lain koko ankaruuden tuntemiseen ja sitten kärsimästään epätoivosta uskoon Jeesukseen Kristukseen, kaikkien täysin kadotettujen ja tuomittujen syntisten Vapahtajaan. Hän maistaa vapaan armon makeutta. Varsinkin Vanhan Testamentin Psalmit ja aivan erityisesti Uuden Testamentin Roomalaiskirje tekevät reformaattorille tämän palvelun. Niiden avulla Pyhä Henki ilmoittaa hänelle, lain piinaamalle ja rikki lyömälle miehelle, lain ja evankeliumin eron sekä eron kahden vanhurskauden välillä, nimittäin koskien vanhurskautta ihmisten edessä ja vanhurskautta itsensä Jumalan edessä, mistä hänelle seuraa myös kahden valtakunnan erottaminen toisistaan. Tämä ero tekee hänet varmaksi ja iloiseksi hänelle käsillä olevasta ja asiakirjallisesti omaksi vahvistetusta anteeksiantamuksesta sanassa ja sakramenteissa. Sen myötä Lutherille kirkastuvat Pyhän Hengen toimesta Jumalan sanasta Raamatussa aivan pian kaikki muutkin opit. Pyhä Henki ilmoittaa hänen hämmästykseseen koko ylhäältä annettun totuuden lohdullisen sisäisen yhteyden. Tämä kirkas aurinko valaisee ja lämmittää hänet sisäisesti. Sen säteet murtautuvat esiin ja lämmittävät pimentyneen ja laajalti kuoleutuneen kristikunnan ilosanomalla Jumalan yksin autuuttavasta rakkaudesta ja varmasta pelastuksesta kaikkia varten. Kaikki valo tulee Lutherille pääopinkohdasta, Jeesuksesta Kristuksesta, joka on hänen kaikkien hengellisten ja jumalallisten ajatustensa alku, keskikohta ja loppu. Koittaa uusi kirkas vanhurskauttamista koskeva armopäivä Kristuksen ansiosta, johon uskossa tartutaan.¹ Keskiäikana oli nostettu ihmisjärki ja inhimillinen traditio Raamatun rinnalle. Mutta ne olivat ja pysyvät aina teko-opin puolella. Tämä tuli uskonpuhdistajalle selväksi. Mutta Lutherin puolella on Raamattu. Sen vuoksi hän asettaa sen täysin tietoisena *ainoaksi arvovallaksi* koko maailmaa vastaan.

Järki Lutherilla

Ensimmäisen Mooseksen kirjan selityksestä vuosilta 1535–1545 luemme: “Tämä on järjelle mieluista, mutta se on tyhjän arvoista. Siksi järki ihastuu valheeseen, kun sitä ylistetään. Se viehättyy valheeseen, itseensä kohdistuvaan ylistykseen ja kuuntelee mielellään hyvien tekojen kunniaa, sitä, että ihminen omilla teoillaan pystyy ansaitsemaan pelastuksen, täyttämään lain ja saavuttamaan vanhurskauden.”²

¹ Vrt. Schmalkaldenin opinkohdat 2, I ss. TK 1948 s. 246s. TK 1990 s. 258.

² I Moos. 12:4 johdosta, suom. s. 160.

Kohdan Gal. 4:8s. johdosta Luther kirjoittaa Galatalaiskirjeen pidemmässä selityksessä vuodelta 1535: “Tämä on parhainta viisautta, vanhurskautta ja hengellisyyttä, mitä järki pystyy käsittämään, ja se on yhteistä kaikille pakanoille, paavilaisille, juutalaisille, muhammedilaisille ja lahkolaisille. He eivät kykene kohoamaan Luukkaan evankeliumissa mainittua (Luuk. 18:11 ss.) fariseusta korkeammalle. He eivät tunne uskonvanhurskautta eli kristillistä vanhurskautta. »Luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on» (1 Kor. 2:14); samoin: »Ei ole ketään ymmärtäväästä, ei ketään, joka etsii Jumalaa» (Room. 3:11). Ei siis ole kerrassaan mitään eroa paavilaisen, juutalaisen, turkkilaisen, lahkolaisen yms. välillä. Henkilöt, paikat, menot, hurskausmuodot, teot ja palvonnan tavat tosin ovat erilaiset, mutta kaikilla on sama mielipide, sama käsitys, sama luulo ja sama ajatus... Jos teen tämän tahi tuon, niin Jumala on leppyinen minulle, ellen tee, hän minuun vihastuu. Ihmisperäisen toiminnan ja Kristuksen tuntemuksen välillä ei ole olemassa mitään keskitietä. Jos Kristuksen tuntemus pimentyy, on aivan yhdentekevää, oletko munkki vai pakana. Paavilaisten ja turkkilaisten välinen uskontoa ja Jumalan palvelemista koskeva riita, kumpikin kun väittää omaavansa oikean uskonnon ja oikean jumalanpalveluksen, on siis äärimmäistä mielettömyyttä... vaikka kuitenkin kaikilla on sydämessä siinä määrin yhtäläinen käsitys, ettei muna voi olla enemmän toisen munan kaltainen. Kaikkien käsitys näet on seuraava: Jos teen tämän teon, niin Jumala armahtaa minua, ellen tee, hän vihastuu. Jokainen siis, joka soljuu pois Kristuksen tuntemuksesta, vajoaa epäjumalanpalvelukseen.”¹

Luther lisää: “Sellaista Jumalaa, joka tällä tavalla antaa synnit anteeksi ja tekee vanhurskaaksi, ei mistään tavata. Moinen on siis turhaa ajatusta ja harhakuvittelua ja se on epäjumalan pystyttämistä sydämeen.”²

Kohdan Gal. 1:4 johdosta luumme: “Ihmisjärki soisi mielellään, ettei synnin voima olisi suurempi eikä vaikutusvaltaisempi kuin se itse jaarittelee... ja etteivät synnit olisi vakavanlaatuisia eikä todellisia, vaan merkityksettömiä ja kuviteltuja, kaiken kaikkiaan: ihmisjärki tahtois mielellään näyttää Jumalalle ja viedä hänen eteensä kuvitellun ja näennäisen syntisen, joka ei olisi vähääkään kauhistunut eikä tuntisi syntiä; se tahtois viedä hänen eteensä terveen, ei sellaista, joka on lääkärin tarpeessa, ja siten kun se ei enää tunne syntiä, se uskoisi Kristuksen alttiiksi annetuksi meidän syntiemme tähden.”

Luther ajattelee traditiosidonnaista ulkoista kristikuntaa ja lausuu lopuksi: “Koko maailma on tässä mielessä, varsinkin ne, jotka maailmassa tahtovat olla parhaimpia ja pyhimpiä.”³

Raamattu Lutherilla

On kysymys kahdesta asiasta. Pyhä Raamattu merkitsee Lutherille sekä sisältöä että puhujaa. Sisältö on Kristus eli vanhurskauttaminen armosta Kristuksen tähden uskon kautta, ja ilmoitettu Jumala eli Kristus Pyhässä Hengessä itse puhuu tämän sisällön, niin joka nimenomaan ”puhuu” Raamatun. Panen tarkoituksella sanan ”puhuu” preesensiin, koska Lutherille ei yksikään Raamatun tavu tule puhtaasti kirjalliseksi menneisyyden sanaksi. Ei niin, vaikka Jumala antoi Raamatun sanan ja inspiroi sen Hengensä kautta juuri sellaisena kuin se lukee, niin se on kuitenkin siinä asuvan ja vallitsevan Pyhän Hengen kautta tänään Jumalan kaikkivaltiasta puhetta sinulle ja minulle.

Seuratkaamme kuitenkin ensiksi lyhyesti Pyhän Raamatun sisältöpuolta, jossa se asettuu ihmisen omavanhurskauden ja kunnian luonnollista uskontoa vastaan. Siinä meidät kohtaa mitä likeisimmin Jumalan ”vieras” työ laissa ja armollisen Jumalan ”oma” työ evankeliumissa. Laissa Jumala pitää voimassa vaatimuksensa kuvakseen luomalleen ihmiselle. Hän vaatii huolimatta ihmisen lankeemuksesta häneltä täydellistä pyhyyttä sekä sydämessä että tekojen kaikissa yksityiskohdissa. Siten hän saattaa ihmisen omavanhurskauden häpeään ja paljastaa hänen omatekoisen hurskautensa epäjumalanpalvelukseksi Jumalaan kohdistuvan alkuperäisen kapinaan nousun naamioituna jatkona. Yhtä kaikki tämän Jumalan tuomion edessä ihmisen vastakohtaisuus todellista Jumalaa kohtaan ei tule vähäisemmäksi, vaan liekehtii vain sitä kiihkeämmin. Luther on esittänyt niin valtavalla tavalla Schmalkadenin opinkohdissa (3,I–III)⁴ tämän Raamatun sisällön kieltopuolen, jonka lain nuhteleva virka asettaa esiin, että pidättäydymme esittämästä lisätodisteita Lutherilta, varsinkin kun Galatalaiskirjeen pidemmän selityksen ekskurssi ja erityiset saarnat lain ja evankeliumin erosta ovat hyvin tunnettuja.⁵ Molempien Jumalan sanojen ”ero” on sovellutuksissaan julistukseen ja elämään loputon aihe. Asia koskee nyt meitä vain sikäli, kuin siitä on hyötyä Raamatun yhtenäisyyden kannalta. Koska Jumalan vieras työ laissa palvelee edeltä säädetyllä tavalla Jumalan varsinaista työtä, jotta meille tuomituille syntisille lahjoitettaisiin evankeliumissa Kristus ja siten vanhurskautus, niin Raamatun varsinainen sisältö on yksi, nimittäin *Kristus*. Siis laista ja evankeliumista käsin oikein katsottuna koko Vanhan ja Uuden Testamentin Raamatulla on vain tämä sisältö ja se saarnaa yhtä ainoata pelastustietä: ”Usko Herraan

¹ Suom. 1957, s. 472s.

² Sama, s. 473.

³ Suom. s.52.

⁴ TK 948 s. 256s. TK 1990 s. 268s.

⁵ Galatalaiskirjeen selitys, suom. 1957 s. 371–377.

Saarnoja laista ja evankeliumista
W² IX 798ss, 858ss, 882 ss ja
W² XI,1686ss, 1700ss, 1724ss.

Jeesukseen, niin sinä pelastut, niin myös sinun perhekuntasi” (Apt. 16:31), sillä “sen, joka ei synnistä tiennyt, hän meidän tähtemme teki synniksi, että me hänessä tulisimme vanhurskaudeksi, joka Jumalan edessä kelpaa” (2 Kor. 5:21). Meidät pelastaa se, että Kristus tuo meille itsensä – *meidän vanhurskaudeksemme*. Tämä on hänen saarnansa hänen kuuliaisuudestaan ja rististä, että hän on meidän sijassamme kuollut kirouksena, maksuna ja hyvityksenä meidän lainrikkomisemme tähden ja on nyt ylönoussut ja elää meille hyväksi. Siitä meille lahjoitetusta vapaudesta, jonka usko ottaa vastaan, puhkeaa meille kukoistukseen iankaikkinen autuus, ja siitä seuraa myös kaikki uusi olemus.

Ohjelmajulistuksen tapaan Luther sanoo jo Psalmien selityksessään vuosilta 1513/1514 1 Kor. 2:2:n mukaisesti: “Minä en ajattele Raamatusta mitään muuta kuin Kristusta ja häntä ristiinnaulittuna.” Tämän Raamatusta olevan uskonkäsityksen väsymättömästä esilletuomisesta suurena piirinä, jota kuitenkin hallitsee yksi piste, “Kristus,” ja joka kumartuu hänen luokseen ja palvelee häntä kaikkialla, nousee esiin eräs kohta kirjan *Sidottu ratkaisuväliltä* lopulla. Se kuuluu Justus Jonaksen jättämäisestä saksalaisesta käännöksestä suomennettuna: “Kaiken kaikkiaan, koska Raamattu kauttaaltaan asettaa Kristuksen kaiken sen vastakohtaksi, millä ei ole Kristuksen Henkeä tai mikä ei ole Kristus, toisin sanoen niin, ettei se halua muuta kuin alistaa kaiken sen, mikä on vailla Kristusta eli saatanan, kuoleman, harhan, pimeyden, sokeuden, synnin ja Jumalan vihan alaiseksi, niin ovat järjestään kaikki raamatunkohdat, jotka puhuvat Kristuksesta, vastoin vapaata ratkaisua. Niitä on lukemattomia. Niinpä niin, sitä vastaan on koko Raamattu.”¹

Vaikkei kukaan tätä kiistäkään, kutsuttakoon kuitenkin todistajaksi vielä eräs Lutherin viimeisistä kirjoituksista. Se on kirjoituksesta *Daavidin viimeisistä sanoista* vuodelta 1543, missä esipuhe osoittaa korkealle kohotetulla sormella yhtä ainoata Miestä koko Raamatun sisältönä. “Sillä siinä se on ja pysyy: sitä, joka ei omista eikä haluakaan omistaa tätä Miestä, jonka nimi on Jeesus Kristus, Jumalan Poika ja jota me kristityt saarnaamme oikeana ja puhtaana, neuvon jättämään Raamatun rauhaan. Hän varmasti loukkaantuu ja mitä enemmän hän tutkii, sitä sokeammaksi ja hullummaksi hän käy, olkoon juutalainen, tattari, turkkilainen, kristitty tai mikä kerskuukin olevansa.”²

Toistamme vain kaikkien tunteman kysymyksen: “Ota Kristus pois Raamatusta, mitä muuta siitä sitten enää löydät?”³ Sen, mitä Luther tällä tarkoitti, hän teki selväksi jo Roomalaiskirjeen luennoissaan: “Pyhä Raamattu käsittelee yksistään Jeesusta Kristusta, jos katsomme sen sisäistä merkitystä, vaikka pinnallisesti tarkasteltuna asia voi tuntua joltain muulta.” “Hän on se Mies, johon kaikki viittaa.”⁴ Tämän kaiken Luther sanoo tietenkin Vanhan ja Uuden Testamentin kanonisesta Raamatusta.

Kanoninen Raamattu on Lutherille toisaalta “puhunut Kristus”, toisaalta “puhuva Kristus”. Raamatussa sellaisena kuin se lukee meidät kohtaa tänään puhuva, ilmoitettu Jumala. Hänen ohellaan ei ole toista Jumalan ilmoituslähdettä eikä -tapaa. Myöskään ennen viimeistä päivää ei ole oleva toista tapaa. Juuri tämä kaikki muut ilmoitukset poissulkeva raamattuperiaate sisältyy Lutherin reformatoriseen kehitykseen ja olemassaoloon. Sen kieltäminen on uskonpuhdistuksen ja evankeliumin kieltämistä ja hylkäämistä.

Kristuksen puheella, hänen, joka opettaa meille itse itseänsä ja siten lahjoittaa meille itsensä, on erikoinen vasteensa. On huomattava, että Herra Jeesus itse tänään puhuu, opettaa, ilmoittaa, luovuttaa ja sinetöi itsensä Jumalan Poikana ja maailman Lunastajana, siis Raamatun sisältönä, ei tietenkään ainoastaan painetussa Raamatussa, vaan seurakunnassa ja viralle uskoutuissa armonvälineissä, sanassa ja sakramenteissa. Emme kuitenkaan saa sivuuttaa tässä pinnallisen teologian tavoin sitä, ettei Kristus siinä puhu, opeta eikä lahjoita mitään muuta kuin sen, minkä hän kerta kaikkiaan on Apostolien ja Profeettain kautta puhunut ja säätänyt. Voi suorastaan sanoa: hänen puheensa siitä saakka tähän asti on yhden ja saman Hengen kautta yhtä ja samaa puhetta, yhtä ja samaa Hengen henkäystä, joka ei muutu eikä täydenny.

Niin ihmeellisesti käy, että jokaista varten, joka kysyy, mitä Kristus sanoo tänään ja mitä hänen lähettämänsä Kirkon on tänään julistettava, on vain Raamatussa lähde ja normi. Raamattu sen sananmukaisessa merkityksessä, niin kuin siinä lukee, on Pyhän Hengen kautta lähde, joka tänään puhuu, se yksin. Se on vielä tänäänkin taivaasta kaikuva, määräävä normi, ja vain se. Tämä on raamattuperiaate ja samalla se on Henki-periaate.

Pyhä Henki ja armonvälineet

Pyhän Hengen kautta tulee Kristus itse lahjoittamaan meille itsensä ja lupaamaan itsensä meille hengellisesti sokeille ja kuolleille tuoden meille elämän. Kristus ja Pyhä Henki tulevat kuitenkin ainoastaan armonvälineiden kautta. Se tarkoittaa lyhyesti sanottuna: evankeliumin sanan kautta, joka on ratkaiseva myös sakramenteissa.

Luther voi sanoa: “Kristus ristillä kaikella kärsimyksellään ja kuolemaltaan ei auta lainkaan, vaikka se opittaisiin tuntemaan ja sitä ajateltaisiin, kuten sinä opetat. Lisäksi täytyy olla jotakin muuta. Mitä? Sana, sana, sana ... Sillä vaikka Kristus olisi annettu ja naulittu ristiin edestäni tuhat kertaa, kaikki olisi kuitenkin turhaa, jos ei Jumalan sana tulisi, jakaisi ja lahjoittaisi minulle sekä sanoisi tämän olevan sinun.”⁵

¹ W² XVIII, 1960

² W² III,1882 §4; WA 54,29,10 ss.

³ WA 18, 606,28.

⁴ WA Bibel, 5,11,24.

⁵ WA 18, 202, 34-203,1; ebenda 163,7, 150,8 ja 73,30 – 74,2.

Tai: “Totta, taivas on hänen temppekinsä ja asuntonsa, kuten profeetta Jesaja sanoo luvussa 66. Et kuitenkaan tapaa häntä taivaasta, se näet on kiinni, niin ettei sanalla sanoen sinun ole tietäminen mitään Jumalasta ja Kristuksesta muuta kuin sanassa”¹

Psalmin 23:4 “vitsasi ja sauvasi” johdosta Luther lausuu: “Jumala on näet maailman alusta lähtien toiminut kaikkien pyhien kanssa sanansa välityksellä ja on antanut heille sen lisäksi ulkonaisia armon merkkejä” [jotka vastaavat nykyisin meidän sakramenttejamme]. Sanon tämän siksi, ettei kukaan rohkeneisi ryhtyä Jumalan kanssa tekemisiin ilman näitä välineitä tai rakentamaan omaa erillistä tietään taivaaseen. Hän syöksyy alas ja murtaa kaulansa, kuten paavi on tehnyt joukkoineen ja yhä tekee ja kuten vielä uudestikastajat ja lahkohenget tekevät.”¹

Sanaan sisältyvät (Luther: *gefasst*) myös sakramentit. Se on niiden todellinen ydin. Vrt. “kaste, sakramentti, synneistäpäästö ovat” nimenomaan kaikki ulkonaisia merkkejä, mutta ovat sanaan sisältyviä ja suljettuja.² Ilman niitä Pyhä Henki ei vaikuta mitään.”³

Edelleen: “Jos antaa sanan mennä menojaan, niin kaste on pelkkää vettä ja ehtoollinen leipää, sillä sakramentin oikea ydin on sana.”⁴ Kaikki armonvälineet käsittäen: “Kristuksessa on iankaikkinen lohdutus, ilo, rauha ja huvi. Se on asetettu minulle sanassa eteeni ja lahjoitettu, uskossa olen siihen tarttunut – ja sen varaan panen luottamukseni.”⁵

Sanan vastaanottaminen uskossa tapahtuu vain Pyhän Hengen vaikutuksesta. Ajateltakoon vain Lutherin kolmannen uskonkappaleen selitystä! Tunnettu on hänen sanansa Erasmukselle vuodelta 1525: “Kukaan ihminen ei pääse oikein käsittämään edes Raamatun pienintä kirjainta ilman Pyhää Henkeä... Pyhä Henki on välttämätön koko Raamatun ja sen jokaisen osan ymmärtämiseksi.”⁶ Tai: “Jos haluamme löytää Hengen ja elämän, meidän on tultava hengellisiksi ja kuultava Jumalan sanaa. Se voittaa järjen ja menee korkeammalle kuin järki käsittää. Jos minun on ymmärtäminen kuulemiani sanoja, niin se voi tapahtua vain Pyhän Hengen kautta, joka tekee minusta hengellisen, sillä hän kirjoittaa sen sydämeeni, ja sana lyhyesti sanottuna on kauttaaltaan Henkeä.”²

Tyypillistä Lutherille hengelliseksi tulemisen ymmärtämisessä on 1 Tim. 1:3–11:n selitys: "Lain ei ole määrä tehdä ketään vanhurskaaksi eikä se voikaan, mutta Pyhä Henki tekee vanhurskaaksi Jumalan edessä. Jos sinulla ei häntä ole, älä kuvittele voivasi olla vanhurskas. Se ei ole meidän vallassamme oleva teko, vaan Jumalan lahja. Elävää Jumalaa ei voi ottaa vastaan mitenkään muuten kuin siten, että Jumala saarnauttaa, kuinka Kristus on verellään ja kuolemallaan hukuttanut kaikki syntimme ja an-

¹ W² XIII, 1555; WA 36, 45,9.)

² W² VII,2390 § 450; WA 33,276 E, 27–38.)

sainnut meille Henkensä. Kun sellainen sanoma kaikuu korviin, Pyhä Henki juuri sanan myötä menee sydämeen, missä tahtoo. Hän ei näet puhalla sitä kaikkiin. Siksi kaikki eivät sitä myöskään ota vastaan. Sana ei kuitenkaan lähde pois hedelmää jättämättä. Sen vuoksi sitä tulee aina saarnata, kuulla, käsitellä ja harjoittaa, kunnes Pyhä Henki tulee. Muuta tietä siihen ei ole. Nurkassa istuminen ja taivaaseen tuijottaminen voidaksesi nähdä hänen tulevan on turhaa haaveilua. Sana on ainoa silta ja polku, jota pitkin Pyhä Henki tulee luoksemme. Niin luemme Apt. 10:44:stä Pietarin saarnatessa Kristuksesta, hänen kuolemastaan ja ylösnousemuksestaan, että Pyhä Henki laskeutui kaikkien niiden päälle, joka kuulivat sanaa. Siinä ei ollut minkäänlaista tekoa, vain kuulemista. Se tuo Pyhän Hengen tullessaan.”⁷

Pyhä Henki suuntaa kurssinsa uskoon vastoin ihmisen omia tekoja, tunteita ja järkeä: “Kun Jumalan sana tulee, se tulee vastoin omaa mieltämme ja toivettamme.”⁸ Tai: “Niinpä Jumala ohjaa meidät itsensä ja sanansa varaan ja osoittaa, ettei kukaan löydä Jumalaa muuta kuin hänen sanansa kautta ja ettei sanaa voi ottaa vastaan muuta kuin uskolla.”⁹

Lie paikallaan kuulla vielä Lutherin suurta selitystä Joh. 6:37:ään: (“sitä, joka minun tyköni tulee, minä en heitä pois”) joulukuun 10. päivältä vuodelta 1530 ymmärtääksemme yhteydessään Jumalan kutsun, joka vie Kristuksen tykö: “Tässä sanotaan: ‘Tulkaa minun luokseni! Ihmisjärjellä ei minun sanaani käsitetä!’ Pakanoista ja filosofian kirjoista ja opeista havaitsemme, että he ovat päättelleet Jumalasta järjen mukaan ja puhuneet hänestä kuin ihmisestä, kuten Cicero ja Homeros tekivät. He kuvaavat Jumalaa kuin ihmistä. Lahkohenkikin puhuu Jumalasta niin kuin hänestä on mieluista ja hänen järkeensä sopivaa... Tässä ei näet sanota Kristuksesta: ‘Kaikki, mitä järki ja tämän maailman viisaat esittävät, tulee minun luokseni. Oi ei! Se ei tule kuuloon. Järki ei saa sitä aikaan. Rikkaus, inhimillinen viisaus ja kaikki, mikä ei ole Jumalaa, se estää eikä edistä taitoa syödä tätä leipää ja hengellistä ateriaa, missä nautimme elämän leipää. Jumalan täytyy tehdä se yksin. Mitä ihmiset tekevät ja miten helpolta se näyttääkin, on kaikki suureksi haitaksi. Jos kokenut suuresti oppinut, viisas mies tulee mukaan, niin hän oitis järkineen lankeaa siihen, haluaa sitä mestaroida ja pahentuu evankeliumiin. Eiväthän he voi opettaa Jumalaa. Kristus sen sijaan haluaa oppilaita, jotka ovat yksinkertaisia ja nöyriä ja riippuvat kiinni Jumalan sanassa ja antavat opettaa itseään. Kun he sitä kuulevat, he eivät

¹ W² V, 281 s.; WA 51, 287, 38 ss.

² W² I, 1251

³ Vrt. suom. 1 Moos. 18–24, s. 98, josta tämä lause puuttuu.

⁴ W² XX,744 § 25.⁵ W² XVIII 2153; WA 36, 189, 32 ss.

⁶ WA 18,609.

⁷ W² IX, 875s. § 36; WA 17 I,125, 22 ss.

⁸ Ficker II, 249,3.⁹ W² III,739; WA 16,53, 39 ss.

arvostele ja mestaroi sen oppia, vaan antavat Jumalan sanan reformoida, mestaroida ja opettaa itseään ja myöntyvät siihen. Siitä voisi paljonkin puhua. Onhan se lohdullista puhetta niille, jotka tuntevat ja tietävät, että heidän on tuleminen Kristuksen luo voidaksensa sanoa ja päätellä näin: ‘Nyt tiedän, että Isä on antanut minut Kristukselle.’ Joka nyt voi uskoa, että hänen on tuleminen Kristuksen tykö, hänellä on siitä lohdutusta. Hän näet tuntee Jumalan sanan painuvan sydämeensä ja voi jättää kaikki mitä hänellä on ja sanoa: ‘Olen yksi niistä lahjan saaneista, joiden on määrä tulla Kristuksen luo.’ Tämä tuleminen ei ole kuitenkaan fyysistä taivaaseen yli pilvien kiipeämistä. Se ei tapahdu käsin ja jaloin, vaan sydän tulee uskon kautta Jumalan tykö. Kun kuulet hänen sanaansa ja se miellyttää sinua, niin että jätät sen varaan, silloin sydän menee Jumala luo, silloin syöt tätä ruokaa. Silloin uskosi on Jumalan lahja ja hänen armoaan. Se ei ole inhimillistä voimaa eikä meidän tekoamme. Siksi pyhä Paavali sanoo: ‘Usko ei ole joka miehen.’ (2 Tess. 3:2) Ja efesolaisille hän lausuu: ‘... se on Jumalan lahja – ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi’ (Ef. 2:8–9). Hän tahtoo tässä myös sanoa: ‘Mitä Isä ei vedä, se ei tule minun tyköni; kukaan ei voi minua kuulla, ellei Isä sitä hänelle anna!’ Tämä sanotaan ylpeille, älykkäille, korkeasti oppineille, viisaille ja terävapäisille, jotka puhuvat ja tietävät paljon sekä osaavat tuomita ja mestaroida! Jos et tätä käsitä, älä silti ole niin sekopäinen, että yrittäisit järjelläsi päästä siihen. Et voi mestaroida Kristusta. Ylpeytesi ja ylimielisyytesi hylätään tässä täysin.”¹

Pyhän Hengen työ armonvälineillä on sidoksissa Raamattuun. Luther kirjoittaa saarnoissaan Toisen Mooseksen kirjan eräisiin lukuihin vuosilta 1524–1526: “Jumala haluaa antaa Pyhän Hengen sanan välityksellä. Ilman sanaa hän ei sitä tee [Joh. :8; Gal. 3:2]. Hän olisi kyllä voinut jakaa vedet kahtia ilman sauvaakin², mutta hän ei halunnut niin tehdä. Niinpä tuuli ei hajota vesiä sinua varten eikä aja pois ahdistusta eikä onnettomuutta ilman sauvaa eli ilman Jumalan sanaa. Pitäydy yksinomaan sanaan, ota se nyrkkiisi ja lyö sillä reippaasti synnin ja kuoleman keskellä ja sano: ‘Tässä on Jumalan sana! ‘Silloin kaikki väistyy tieltä kummallekin puolen ja tekee tilaa. Perkele on muuten täyttänyt maailman hengillään, jotka saarnaavat tuulesta ja hengestä, mutta ilman Mooseksen sauvaa ja hylkäävät Pyhän Raamatun. Varoitan teitä siitä ja kehotan katsomaan eteenne, sillä pelkään kovasti, että menetämme uudestaan Jumalan sanan kiittämättömyytemme tähden. Tuuli ei jaa vesiä kahtia, ellei siihen ole lyöty sauvalla. Jumala ei valaise sydäntäsi ilman jumalallista sanaansa. Sauva ei ole mitään merta vatsaa, jos asiaa katsoo järjellä. Sillä sauva on vain pari kyynärää pitkä, meri kahdeksan tai kymmenen penikulmaa leveä. Mooses

¹ W² XIII, 1555; WA 36, 45,9.

² W² VII,2390 § 450; WA 33,276 E, 27–38.

kuitenkin lyö sauvallaan mereen, koska Jumala niin käski. Niin heti tuuli jakoi vedet ja kuivasi heille tien. Niin Jumalan sana on pelkkiä kirjaimia ja mustetta, samanlaista sanaa kuin muukin sana. Silloin sanotaan: ‘Voi, miten se voi pelastaa synnistä, kuolemasta, perkeleestä ja helvetistä?’ Mutta ota sana huomioon ja käytä sitä ahkerasti, niin Pyhä Henki tulee sanan mukana ja poistaa onnettoman tilasi ja auttaa sinut siitä. Faraon toinen joukko ja hän itsekin hukkuvat Punaiseen mereen. Se on: Missä ei ole Jumalan sanaa, vaan ihmisoppeja ja ihmissäädöksiä tai vaikkapa Jumalan lakia ja hyviin tekoihin luottamista, siellä kaikki hukkuu. Faraon on opettaja ilman Jumalaa ja Pyhää Henkeä, turha saarnaaja, joka langettaa Jumalan armosta ja saa kuulijansa panemaan turvansa omaan pyhyyteensä ja hyviin tekoihinsa. Se, joka seuraa tätä opettajaa, tuhoutuu eikä voi puolustautua. Jolla taas on Jumalan sana, se tuntee syntiä, lakia ja kuolemaa, mutta se ei häntä vahingoita. Mutta jolla ei ole sauvaa, vaan joka kuulee ja seuraa muita henkiä, hän hukkuu omassatunnossaan.”³

Eikö tämän “sana – Henki” opin ydin löydy Tunnustuskirjoistakin? Schmalkaldenin opinkohdista luemme: “Meidän täytyy siis pitää lujasti kiinni siitä, että Jumala ei tahdo olla tekemisissä ihmisten kanssa millään muulla tavalla kuin sanan ja sakramenttien välityksellä. Kaikki se, mitä ilman sanaa ja sakramentteja Henkenä ylistetään, on itse Perkeleestä.”⁴

Jatkuu

W.M. Oesch, *Luthers Stellung zur Heiligen Schrift*. Suom. MS.

---

¹ W² VII 2246 §121 ss.; WA 33,73 ss.

² Jumala käski Moosesta ojentamaan sauvansa Punaisen meren yli. 2 Moos. 14:16.

³ W² III 902s.; WA 16,270s.

⁴ Schmalkaldenin opinkohdat III,8. TK 1990, s. 276.

Sydän palavaksi

“Eikö sydämemme ollut meissä palava, kun hän puhui meille tiellä ja selitti meille kirjoitukset?”
Luuk. 24:32.

Usein kristitty huokaa uskonsa heikkoutta ja toivoo uskon liekinsä syttyvän palavampaan roihuun. Pääsiäispäivänä kulki kaksi Jeesuksen opetuslasta Emmauksen tiellä. He olivat syvästi pettyneitä, koska eivät nähneet mitään erikoista, vaikka Jeesus oli luvannut nousta kuolleista kolmantena päivänä ja tuo päivä oli jo pitkälle kulunut. Heidän uskonsa oli romahtamaisillaan.

Silloin heidän seuraansa ilmestyi mies, jota he eivät tunnistanee. Siitä Raamattu kertoo: “Niin hän sanoi heille: ‘Oi, te ymmärtämättömät ja hitaat sydämeltä uskommaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet! Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?’ Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli

kaikissa kirjoituksissa sanottu.”
(Luuk. 24:25–27)

Huomaapa tarkasti: opetuslapset eivät tunnistanee miestä Jeesukseksi! Silti he saattoivat sitten todeta: “Eikö sydämemme ollut meissä palava, kun hän puhui meille tiellä ja selitti meille kirjoitukset?” Oikea raamatunselitys, jossa Kristus on kaiken keskus, teki sydämet palaviksi.

Kristuksen ristiinnaulittuna ja ylösnousseena tulee olla raamatunselityksemme ja saarnamme keskus. Siinä Pyhä Henki toimii voimallisesti ja saa pettyneiden, heikkouskoisten sydämet Hengessä palaviksi.

Nykyinen uskonnollinen maailma vieroo turhaan Raamattua eikä rohkene julistaa: “Näin sanoo Herra.” Raamatun sanassa on Hengen voima ja Hengen palo. Se saa aikaan todellista uskoa ja todellista hengellistä elämää, sillä se tuo omaksemme Kristuksen ja hänen vanhurskautensa.

Oletko ajan tasalla

Nuori polvi on hyvin nopeasti omaksumut tietokoneasiat, internetin ja muuta vastaavaa. Sen sijaan on syytä kysyä nuorilta, ovatko he ajan tasalla siinä, mikä hetki yöstä on. Samaa kysymme myös vanhemmalta polvelta.

Uuden Liiton aikaa Raamatusta kuvataan yönä. Se alkoi ensimmäisestä helluntaista ja päättyy aamunkoittoon eli siihen, kun Kristus tulee ja kokoaa kaikki kansat eteensä viimeiselle tuomiolle. Mitä lähempänä se hetki on, sitä pidemmälle on yö kulunut. Emme kuitenkaan tiedä, milloin Jeesus tulee. Sen aika on salattu. Hänen tulemiselle Raamattu kuitenkin ilmoittaa tiettyjä merkkejä.

Osaatko luetella Kristuksen tuleminen merkkejä? Niitä ovat merkit luonnossa, kansoissa ja kristillisessä kirkossa. On maanjäristyksiä ja muita luonnon katastrofeja. Kansat sotivat toisiansa vastaan, ihmiset elävät vastoin Jumalan käskyjä ja suvaitsevat jumalattontaa elämää. Aivan Kristuksen tulon edellä epäuskoinen maailma kuin yhteistuumin nousee vastustamaan Kristusta ja pyrkii hävittämään evankeliumin ja jumalanpelon sekä tuhoa-

maan kristillisen uskon. Maailman toittotama suvaitsevaisuus tarkoittaa moraalittoman elämäntavan hyväksymistä, mutta samalla suvaitsemattomuutta oikeata uskoa ja jumalista elämää kohtaan. Ulkonaisessa kristikunnassa tapahtuu kasvavaa luopumusta Jumalan sanasta eli Pyhästä Raamatusta sekä väärän opin ja jumalattoman elämän suvaitsemista ja valtaanpääsyä, kuten Jeesus sanoi. “Kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän maan päältä uskoa?”

Tällaisia merkkejä on ollut jossain määrin kaikkina aikoina. Mutta nyt havaitsemme näiden merkkien tihentyneen. Erityisesti siellä, missä kristinuskolla on ollut vankka sija, on luopumus ollut erityisen suurta ja näkyvää. Jeesuksen suojeleva neuvo uskoville on: “Valvokaa siis, sillä ette tiedä, minä päivänä teidän Herranne tulee!” (Matt. 24:42.) Kun näin teet, olet ajan tasalla. Armon voimalla pysy taivaan tiellä. Säilytä usko. Pidä kiinni Jumalan sanasta. Suuntaa katseesi Kristuksen tulon päivään. Se on uskoville voiton päivä ja riemujuhla.

MS

Jeesus Kristus: yksi persoona ja kaksi luontoa – mitäs ihmettä?

Joskus kristittyjen käyttämä kieli voi olla hankalaa. Tämä pitää erityisesti paikkansa, kun puhutaan siitä kielestä, joka syntyi 300–400-lukujen Jumalaan ja Kristukseen liittyvissä kiistoissa. Niissä usein käytettiin oman aikansa parhaita käsitteitä oikean opin ilmaiseamiseen. Koska meille tuon ajan käsitteet ovat usein kuitenkin vieraita, meidän on ehkä vaikea ymmärtää niitä. Mitä sitten tarkoittaa se, että Jeesus Kristus on yksi persoona ja samalla se, että hänellä on kuitenkin kaksi luontoa?

Tällä muotoilulla halutaan sanoa oikeastaan vain se, että Jeesus on sekä Jumala että ihminen. Hän ei ole puoliksi Jumala eikä puoliksi ihminen, vaan 100 prosenttisesti sekä Jumala että ihminen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että hän olisi kaksi persoonaa, kaksi erillistä henkilöä, vaan hän on vain yksi persoona. Jos olette pysyneet tässä ajatuskulussa mukana, teille herää varmaankin kysymys: Miten tämä on mahdollista? Muittenhan kohdalla on niin, että yhdellä persoonalla on vain yksi luonto. Ainoa vastaus, joka kristillisellä Kirkolla on antaa tähän kysymykseen, on se, että vaikka me emme voikaan ymmärtää Kristuksen jumaluuden ja ihmisyyden yhteyttä täydellisesti, se on silti totta. Jumalalle kaikki on mahdollista. Hän ylittää monella tavoin ymmär-

ryksemme, mutta hän on kuitenkin halunnut ilmoittaa tämän totuuden Kristuksesta meille sanassaan, jotta voimme ottaa sen uskossa vastaan.

Jeesuksen Kristuksen täyden jumaluuden ja täyden ihmisyyden tunnustaminen ei ole teologien rakastamaa täysin turhaa spekulatiota. Meidän pelastuksemme on näet sen varassa, että todellinen ihminen kärsi ihmisten tekemien rikosten rangaistukset ja että lihaan tulleen todellisen Jumalan yhteys Jeesuksen ihmisyyteen antoi tämän yhden miehen kärsimykselle ja kuoli-aisuudelle äärettömän suuren arvon. Jos Jeesus olisi ollut vain puoliksi ihminen, hän olisi kärsinyt puoli-ihmisten puolesta, mutta se ei olisi hyödyttänyt meitä millään tavalla. Jos hän olisi ollut puolijumala, hänen kärsimyksellään ei olisi iankaikkista arvoa. Nyt voimme kuitenkin tunnustaa, että hänen sovituksen oli riittävä. Se on juuri meitä varten tarkoitettu.

Koska Kristuksessa jumaluus ja ihmisuus yhdistyivät, kyseessä ei ollut vain ihmisen kärsimys ja kuolema, vaan itse Jumalan kärsimys ja kuolema. Koska kirkkauden Herra ristiinnaulittiin, me olemme vapaat synneistämme.

Mika Bergman

Alussa

1 Moos. 1:1a: *“Alussa Jumala loi taivaan ja maan.”*

Alku ja aika

“Alku” on jotakin sellaista, millä ei ole pituutta ja jota ei voi jakaa osiin. Niin tämän sanan käsitti kirkkoisä Basileios Suuri (n. 329 – 379), yksi Kappadokian kolmesta mittavasta teologista ja kirkkoisästä. Hän oli areiolaisuuden päävastustajia orientissa. Samoin uskoi muukin varhainen kirkko.

Ennen tämän näkyväisen maailman luomista ei ollut aikaa. Vasta sitten, kun Jumala oli lausunut luomissanansa ja sen voimasta taivas ja maa olivat syntyneet, alkoi aika. Alku on tämän näkyväisen maailman alkukohta. Niin kuin kallio ei ole osa sille rakennettua taloa, niin ei myöskään alku ole osa aikaa.

Mitä ajan luomiseen ja sen syntyyn tulee, niin Raamatun mukaan aika alkoi erottamattomasti sillä hetkellä, kun materia luotiin. Aika on siis yksi tämän maailman konstituioivia tekijöitä. Tämä ei ollut Albert Einsteinin omasta päästään keksimä “neljäs ulottuvuus”, vaan juutalaisena hän tunsii Raamatun esitystavan. Franz Pieper lausuu: “Aika ja tila saavat alkunsa asioiden olemassaolon mukana Jumalan ulkopuolella” (Christliche Dogmatik I, 574).

Kun Jumala loi taivaan ja maan, ne olivat vielä järjestymättöminä alkutilassaan.

Jumalan iankaikkisuus

Käsitämme, että kaikella näkyväisellä täytyy olla luoja, tekijä. Myös Raamattu viittaa tähän, kun se sanoo: “Sillä jokainen huone on jonkun rakentama, mutta kaiken rakentaja on Jumala” (Hebr. 3:4). Raamatun mukaan ennen “näkyväisten ja näkymättömään” (Kol. 1:16; 2 Kor. 4:18) luomista oli olemassa kolmiyhteinen Jumala kaikessa iankaikkisessa valtasuuruudessaan, äärettömydessään, voimassaan, pyhydessään, vanhurskaudessaan ja autuudessaan. Hän ei tarvinnut eikä tarvitse olemassaolonsa aikaa eikä paikkaa eikä viihtyäkseen luomistekojaan.

Sitä “aikaa”, mikä oli ennen Jumalan kuuden päivän luomistekoja, Raamattu kutsuu iankaikkisuudeksi. Raamattu sanoo: “Ennen kuin vuoret syntyivät ja sinä loit maan ja maanpiirin, iankaikkisesta iankaikkiseen olet sinä, Jumala” (Ps. 90:2) ja: “Sinun valtaistuimesi on vahva aikojen alusta, hamaista iankaikkisuudesta olet sinä” (Ps. 93:2) Viisaudesta, jumaluuden toisesta persoonasta, Raamattu sanoo: “Jo ijankaikkisuudesta olen minä asetettu, alussa, ennenkuin maa oli (Biblian käännös, Sananl. 8:23).

Iankaikkisuus, jossa Jumala on, jatkautuu meidän näkökulmastamme kolmeen osaan. On iankaikkisuus ennen maailman luomista, on iankaikkisuus tämän luodun maailman olemassaolon ajan, on iankaikkisuus viimeisen päi-

vän jälkeen. Se on iankaikkisuutta “iankaikkisesta iankaikkiseen” (Ps. 90:2) tämän ajallisen maailman ja olevaisuuden ylä- ja ulkopuolella. Uskovat tulevat elämään iankaikkisesti, mutta eivät iankaikkisesta iankaikkiseen, sillä he eivät ole aina olleet. Voimme jollain tavoin (*mutatis mutandis*) verrata iankaikkisuuden kolmijako auringonpimennykseen. Auringon paiste näkyy ennen pimennystä ja sen jälkeen, mutta pimennyksen aikana se on lyhyen aikaa näkymättömänä. Auringko itse on kuitenkin siellä kaiken aikaa, ja pimennyksen ajanakin sen ääriiivat hahmottuvat.

Enkelien luominen ja niiden olemassaolon tapa

Basileios Suuri lausuu: “Näyttää tosiaankin siltä, että ennen tätä maailmaa oli tietty asioiden järjestys, josta voimme luoda jonkin mielikuvan, mutta josta emme pysty sanomaan mitään, koska se on ihmisille liian korkea aihe, me kun olemme tiedossa vielä aivan alkavia ja lapsia. Tätä maailmaa edelsi ylikuonnollisille voimille soveltuva asiointi, joka ylittää ajan rajat ja on iankaikkinen ja rajaton. Universumin Luoja ja Demiurgi (maailman alkuunpanija)¹ saattoi siinä päätökseen työnsä, hengellisen valon kaikkien niiden onneksi, jotka rakastavat Herraa, älylliset ja näkymättömät luodut olennot, kaiken sen puhtaiden älyllisten henkien järjestystä noudattavan järjestelyn, henkien, jotka ovat käsityskykymme ulkopuolella ja joille emme edes löydä nimiä. He täyttävät tämän näkymättömän maailman olemuksen, kuten Paavali meille opettaa: ‘Sillä hänessä luo-

tiin kaikki, mikä taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen’ [Kol. 1:16] tai voimia tai enkelien sotajoukkoja tai arkkienkelien arvoasemia... Näin ollen kirjoittaja, joka viisaasti kertoo meille universumin synnystä, ei jätä panematta kertomuksensa otsikoksi näitä sanoja: ‘Alussa Jumala loi’, se on, ajan alussa. Sen vuoksi se, että hän esittää maailman ilmaantuun alussa, ei todista, että sen syntyminen olisi tapahtunut ennen kuin kaikki muut asiat olivat tapahtuneet. Hän haluaa kertoa meille vain sen, että näkymättömän ja älyllisen maailman jälkeen tämä näkyvä maailma, aistien maailma aloitti olemassaolonsa.” (Heksaameron, ensimmäinen homilia).

Minusta tämä Basileioksen selitys “näkymättömän” maailman luomisesta ennen näkyväistä maailmaa ja ennen siihen liittyvää aikaa sopii parhaiten yhteen muun Raamatun lausumien kanssa. Kristuksen Kirkko ylennetään ylösnousemuksessa aivan johonkin jyrkästi toisenlaiseen olotilaan kuin missä se on täällä ajassa. Kirkkauden tila on oleva jotakin aivan suurenmoista, uutta, pysyvää ja ikuista, pyhille enkeleille ominaista. Jos Lusiferin lankeemus tapahtui ajassa eikä enkeli-maailmalle ominaisen ajattomuuden sisäpuolella, sen täytyi tapahtua 1 Moos. 1:31:n tähden

---

¹ Basileios käyttää filosofien käyttämää sanaa Demiurgi, mutta ymmärtää sillä persoonallista Luoja.

kuuden luomispäivän jälkeen. Siitä seuraa kysymys hyvän ja pahan tiedon puusta. Miksi Aadam tarvitsi tätä puuta koskevan kiellon, jos pahaa ei ollut olemassa? Nousee myös kysymys: Olisiko Aadam voinut rikkoa Jumalan antaman käskyn ennen Lusiferin lankeemusta? Asiaan liittyy myös Jumalan lepääminen kaikista teoistansa, mikä merkitsi ajallisten luomistekojen päättymistä, niin ettei hän luo uusia ajallisia asioita. Kuitenkin Jumala luo uutta uudestisyntyväällä sanallaan ihmisen lankeemuksen jälkeen kaiken aikaa. Nämä teot tosin tapahtuvat ajassa, mutta kuuluvat uuden maailman ajan eli aionin piiriin. Lopulta Jumala luo myös uudet taivaat ja uuden maan. Yksinkertaisinta kokonaisuuden kannalta on minusta kirkkoisien tapaan ymmärtää näkymättömän älyllisen maailman luomisen tapahtuneen ajan ulkopuolella. Franz Pieper ilmaisee tuntevansa kirkkoisien kannan, vaikka seuraakin Gerhardin käsitystä näkymättömän maailman luomisesta ajassa (Christliche Dogmatik I,603, nota 1503). Älyllinen vaikeus tässä asiassa on siinä, että meidän on kovin vaikeata käsittää, etteivät ajallisuus ja ajattomuus ole millään tavoin yhteismitallisia. Enkelit ovat saaneet syntynsä Jumalan luomistekoina. Jumala on aina ollut, enkelit eivät. Kuitenkin enkelien olemassaolon tapa on iankaikkisuuteen kuuluva eikä tämän maailman ajalliseen olemukseen. Sen Raamattu selvästi ilmoittaa. Jeesus sanoi: ”Sillä ylösnousemuksessa ei naida eikä mennä miehelle; vaan he ovat niin kuin enkelit taivaassa” (Matt. 22:30). Taivaassa on Kristus aurinkona eikä ole yötä eikä vuorokausivaihtelua (Ilm. 22:5).

Siellä ei vanheta eikä mitata aikaa, sillä aikaa ei ole (Ilm. 10:6). Siihen viittaa myös se, että tuomiopäivä on viimeinen päivä (Joh. 6:39; 12:48). Aika loppuu siihen. Herran edessä myös ajankulku tässä meidän ajallisessa maailmassamme on erilaista kuin meistä katsoen. ”Yksi päivä on Herran edessä niin kuin tuhat vuotta ja tuhat vuotta niin kuin yksi päivä” (2 Piet. 3:8).

Luther torjuu areiolaisten kuvitelman, että ”ennen alkua luotiin enkelit ja Jumalan Poika”, jossa Areios asettaa Jumalan Pojan synnyltään luotujen enkelien kaltaiseksi (Ensimmäisen Moosesen kirjan selitys 1–7, s. 17s.). Vielä hän lausuu: ”Mooses ei kirjoita mitään enkelien luomisesta. Ensiksikin siitä syystä, että hän kuvaa yksinomaan näkyvän maailman ja siinä olevien luontokappaleitten luomista. Toiseksi, hän ei ole antanut meille aihetta spekuloida tarpeettomista asioista.” (W2 XXII, 141.)

Samoin kuin luomiskertomus kuvaa näkyvän maailman luomista, myös 2 Moos. 20:11¹ puhuu näkyvän maailman luomisesta.

Raamatunkohtia, jotka puhuvat enkelien luomisesta ajan ulkopuolella

Tähän yhteyteen kuuluvat myös seuraavat raamatunkohdat: ”Job. 38:1–7: ”Silloin Herra vastasi Jobille tuulispäästä ja sanoi: ”Kuka olet sinä, joka taitamattomilla puheilla pimennät minun aivoitukseni? Vyötä nyt kupeesi kuin mies; minä kysyn sinulta, opeta sinä minua. Missä olit silloin, kun minä maan perustin? Ilmoita se, jos ymmärryksesi riittää. Kuka on määrän-

nyt sen mitat – tottapa sen tiedät – tahi kuka on vetänyt mittanuoran sen ylitse? Mihin upotettiin sen perustukset, tahi kuka laski sen kulmakiven, kun aamutähdet kaikki iloitsivat ja kaikki Jumalan pojat riemuitsivat?” Ja: Perkele “on ollut murhaaja alusta asti” (Joh. 8:44). Alusta asti ei ole sama kuin luomisesta asti. “Joka syntiä tekee, se on perkeleestä, sillä perkele on tehnyt syntiä alusta asti” (1 Joh. 3:8). Job puhuu Maan perustamisesta, siis aivan sen ensi alusta. Silloin olivat jo olemassa “aamutähdet” ja “kaikki Jumalan pojat” eli enkelimaailma. Koska perkele on ollut murhaaja “alusta asti”, Luciferin lankeemuksen on täytynyt tapahtua ajan ulkopuolella.

Jumala on olemuksessaan ajan ulkopuolella eikä ole aikaan sidottu eikä häntä pidä käsittää ajan funktiona. Miksi Jumala ei olisi voinut luoda aivan jotakin erilaista, näkymätöntä maailmaa, joka ei ole osa tätä näkyväistä maailmaa ja joka kuitenkin on mukana tämän maailman hallinnassa, sen tapahtumissa ja voi ilmaantua näkyväksi? Ihmisen ajatusvaikeus on siinä, että hänelle on ylivoimaisen vaikeata käsittää iankaikkisuutta, jossa ei ole aikaa, eli sellaista olemassaolon muotoa, joka on ajan ulkopuolella. Jumalan luona ei ole “muutosta eikä vaihteen varjoa”, ei eilen tai huomenna, vaan ikuinen “tänä päivänä”. Siinä maailmassa enkelit lähestyvät ja palvelevat Jumalaa, ja siitä maailmasta käsin he ovat lähetetyt palvelukseen maan päälle ajassa. Enkelit ovat luotuja, mutta niille ei lasketa ikää. Pahoja enkeleitä kuitenkin koski muutos, kun he lankesivat syntiin. Siis se tila, jossa

Jumala on iankaikkisuudessa, on erilainen kuin se tila, jossa enkelit ovat ajan ulkopuolella, vaikka he näkevätkin Jumalan kasvat. Jumala näet asuu kirkkaudessa, johon kukaan ei voi tulla.

Ajan mitta ei ratkaise aineen eikä elämän syntyä

Uusi maailma tarjoaa meille huikeman tulevaisuuden näköalan. Kristuksen lunastamina ja häneen uskovina kerran pääsemme sinne, ja silloin kaikki siellä on oleva meille kirkasta ja selvää! Olemme silloin siinä maailmassa, missä Jumala on kaikki kaikessa. Meidän ihmisten on vaikeata käsittää, että olemme niin lähellä alkua, niin lähellä, että aika alusta nykyhetkeen on Raamatun antamin tiedoin laskettavissa. Maailma on ollut pystyssä masoreettisen tekstin mukaan noin kuusi tuhatta vuotta. Kreikkalaisen Septuagintan mukaan saadaan runsas seitsemän tuhatta vuotta.

Basileios tuo esiin, että filosoifeilla on ollut ateistinen käsitys kaiken synnystä. Vaikka tähtien kiertoradoilta ei löydy alkua eikä päätapistettä, niin niiden olemassaololla kuten koko maailmalla on kuitenkin alkunsa. Niinpä Mooses aloittaa kertomuksensa: “Alussa Jumala loi.” Filosofit joutuivat harhateille, koska heiltä puuttui Jumalan sana, korostaa Basileios.

---

¹ Sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi; sen tähden Herra siunasi lepopäivän ja pyhitti sen.

Ajan pitkäkään mitta – vaikka sitä kuinka paljon tahansa venytettäisiin – ei ratkaise aineen, saati elämän syntyä. Aina jäävät peruskysymykset: mistä sai syntynsä se, josta tämä kaikki näkyvä on syntynyt, ja mistä elämä on lähtöisin? Näihin kysymyksiin Raamatun luomiskertomus antaa selvän vastauksen. Maailma on Jumalan luoma, mutta Jumala on luomaton, iankaikkinen, ilman alkua ja ilman loppua. Elämä on saanut alkunsa Jumalasta.

Tämä on sekä tiedon että uskon asia. Se on tiedon asia siltä kannalta, että Jumala on sen ihmisille ilmoittanut. Siitä on kaksi yhtäpitävää ilmoitusta. On luonnon todistus ihmiselle, luodulle. On Raamatun todistus sielulle. Nämä todistavat Luojan olemassaolon. Sana todistaa lisäksi, että Jumala loi maailman alussa.

Mikä todistaa luomisesta

Jumala loi ihmisen järkeväksi olennoiksi, joka tekee havaintoja ja johtopäätöksiä. Tähän asiaan viittasin jo edellä, mutta kerrattakoon se vielä uudestaan: “Sillä jokainen huone on jonkun rakentama, mutta kaiken rakentaja on Jumala” (Hebr. 3:4). Se on totta myös siitä arkkitehtonisesta suurluomuksesta, joka avaruutena kaartuu yllämme.

Jumala antoi ihmiselle tiedon omasta olemassaolostaan kirjoittamalla sen jokaisen omaantuntoon. Kun ihminen väittää, ettei Jumalaa ole, hän saa siitä pahan omantunnon. Se, että Jumala on, on tietona ihmisen sisimmässä, hänen sielussaan. Siihen tietoon omatunto reagoi.

Lunastuksemme iankaikkiset perustukset

Mutta palatkaamme takaisin siihen, kun ei vielä ollut mitään muuta paitsi Jumala. Silloin Pyhä Kolmiykeys teki omassa sisäisessä neuvonpidossaan tulevaa ihmiskuntaa koskettavia tärkeitä päätöksiä. Hän päätti Pojan lähettämisestä ihmiskunnan Lunastajaksi. Hän teki päätöksen myös siitä Messias-linjasta, josta ajan täytyttyä Kristus oli syntyvä maailmaan. Hän esimerkiksi päätti, että Jaakob eikä Eesau oli oleva Kristuksen esi-isä. Hän päätti iankaikkisesta armovalinnasta ja sen toteuttamisesta “Hengen pyhityksessä ja uskossa totuuteen”. Hän päätti kutsua ja valmistaa esimerkiksi Jeremian profeetakseen (Jer. 1:5). Lunastukselamme ja uskoon saattamisellamme on jo iankaikkisuudessa lasketut lujat ja varmat, ihmisestä riippumattomat perustukset.

Luoja on voima yli kaiken

Luomattomat, iankaikkiset asiat ovat antaneet luoduille, ajallisille asioille nimiä ja käsitteitä. Jumala on hepreaksi Eel, Eloah tai Elohiim. Näiden sanojen perusmerkitys on ‘voima’. Tämä merkitys näkyy Jeesuksen sanassa: “Tästedes te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvien päällä” (Matt. 26:64). Jumala on todellinen Voima, muut voimat ovat hänelle alisteisia ja häneen vain jossain määrin verrattavia. Kun Jumala on todellinen Voima, mikään muu voima ei mahda hänelle mitään, vaikka olisii mahtavakin. Ja on mahtavia enkelivoimia. Juuda kirjoittaa: “... ja että hän ne en-

kelit, jotka eivät säilyttäneet valta-asemaansa, vaan jättivät oman asumuksensa, pani pimeyteen iankaikkisissa kahleissa säilytettäväksi suuren päivän tuomioon... Yhtäkaikki nämä uneksijat samoin saastuttavat lihan; he halveksivat herrautta, herjaavat kirkkauden henkiolentoja. Mutta ei ylienkeleli Miikaelkaan, kun riiteli ja väitteli perkeleen kanssa Mooseksen ruumiista, rohjennut lausua herjaavaa tuomiota, vaan sanoi: 'Rangaiskoon sinua Herra!'" (Juuda 6–9). Vrt. esimerkiksi: Room. 8:38: "Sillä minä olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei nykyiset eikä tulevaiset, ei voimat, ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään muu luotu voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme." 1 Piet. 3:22: Kristus "on mennyt taivaaseen ja on Jumalan oikealla puolella; ja hänen allensa ovat enkelit ja vallat ja voimat alistetut."

Luova, persoonallinen, iankaikkinen Sana

Jumaluuden toinen persoona on Sana. Jumalan iankaikkisuudessa tämä Sana ei tarvitse olemassaololleen aikaa eikä paikkaa, vaan Sana, Logos, on luomaton ja olemassaolonsa kannalta kaikista luomistöistä riippumaton. Luomistyöt taas ovat riippuvaisia Sanasta ja ovat saaneet syntynsä Sanan kautta ja sanalla. "Kaikki on saanut syntynsä hänen kautta, ja ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä syntynyt on" (Joh. 1:3). "Herran sanalla ovat taivaat tehdyt, ja kaikki niiden joukot hänen suunsa Hengellä" (Ps. 33:6). Kristuksessa "luotiin kaikki, mikä

taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen, ja hän on ennen kaikkia, ja hänessä pysyy kaikki voimassa" (Kol. 1:16–17). Sana on iankaikkinen. Sanassa on luova voima, niin myös kaikessa siinä, mihin Sana itse on asettanut luovan, uudestisyntyttävän ja uudeksiluovan voimansa. Siten iankaikkisen Sanan luova voima on Raamatussa, sakramenteissa ja myös oikein suullisesti tai kirjallisesti julistetussa tahi muistellussa Jumalan sanassa.

Pakanoiden loitsut ja syntysanat ovat perkeleen vääristynyttä Jumalan luomissanan matkimista, joilla perkele on riivannut ihmisten mieliä. Sakramentin pyhät asetussanat sen sijaan ovat kaikkivaltiaan Kristuksen luovia sanoja, joiden voimasta saamme, mitä sanat lupaavat, eli Herran Kristuksen todellisen ruumiin ja veren, eikä niihin saa yhdistää taianomaista "hokkus pokkus" -ajattelua. Kristuksen sanat saavat aikaan hänen ruumiinsa ja verensä todellisen läsnäolon sakramentissa.

Evankeliuminsa alussa apostoli Johannes heijastelee luomiskertomuksen alkua. Toistettakoon vielä yhteydessään ne raamatunkohdat, joista jo edellä oli puhe: "Alussa oli Sana, ja Sana oli Jumalan tykönä, ja Sana oli Jumala. Hän oli alussa Jumalan tykönä. Kaikki on saanut syntynsä hänen kautta, ja ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä syntynyt on." (Joh. 1:1–3). "Hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa. Sillä hänessä luotiin kaikki, mikä

taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen, ja hän on ennen kaikkia, ja hänessä pysyy kaikki voimassa. Ja hän on ruumiin, se on: seurakunnan, pää; hän, joka on alku, esikoinen kuolleista nousseitten joukossa, että hän olisi kaikessa ensimmäinen.” (Kol. 1:15–18.)

Nämä asiat eivät olleet outoja Vanhan Liiton uskovillekaan. Siitä antaa erinomaisen kuvan Sananlaskujen kirjan 8. luku. Pyhä Henki tarkentaa siinä sitä kuvaa, minkä jo Raamatun alkujakeet antavat. Viisus eli Sana on luonut maailman. Viisautta itseään ei ole luotu, vaan Jumala on hänet saanut omakseen eli synnyttänyt. Kahdessa viimeisessä kirkkoraamatusta on valittava käännösvirhe. Biblia kääntää oikein kohdan Sananl. 8:22: “Minä olen ollut Herran oma hänen teidensä alussa: ennen kuin mitään tehty oli, olin minä.” Sen sijaan Kirkkoraamattu 1938 erehtyy kääntämään: “Herra loi minut töittäensä esikoiseksi, ensimmäiseksi teoistaan, ennen aikojen alkua.” Samoin vuoden 1992 Kirkkoraamattu kääntää sen väärin, areiolaisittain: “Minut Herra loi ennen kaikkea muuta, luomisensa esikoisena, ennen taivasta ja maata.”

Hepreassa on kaksi verbiä, joiden merkitykset on pidettävä erillään. Kun Jumala luo sanallaan tyhjistä ja käsklee olemattomia ikään kuin jo olemassa olevina ja niin kutsuu ne olemaan, käytetään verbiä *bara*^h ‘luoda’. Tätä verbiä ei käytetä Sananl. 8:22:ssa. Sen sijaan siinä käytetään toista verbiä, *qana*^h. Luther ei käännä sitä missään

kohden luomiseksi, vaikka se esiintyy Raamatussa 79 kertaa. Sitä käytetään ensimmäisen kerran 1 Moos. 4:1:ssä, kun Eeva synnytti Kainin ja sanoi: “Minä olen saanut pojan, HERRAn.” Tämän verbin merkitys on ‘omata’, ‘saada t. hankkia omistukseensa’, ‘omistaa’. Verbi itsessään ei kerro, millä keinoin joku on saanut jotakin haltuunsa. Keino voi olla synnyttäminen, kuten Eevan tapauksessa tai Isän synnyttäessä iankaikkisuudessa Pojan (Sananl. 8:22; Ps. 2:7). Se voi olla ostaminen (3 Moos. 25:28), ja Jumalasta puheen ollen se voi olla luominen (1 Moos. 14:19).

Jumalan Poika, iankaikkinen Sana, jonka kautta kaikki on luotu, on kaiken alku, sekä tämän maailman alku että tulevan maailman alku. Hän on kaikessa ensimmäinen. Niin jo luomiskertomuksen ensimmäinen sana, “alku”, joka koskee sitä, mistä aika alkoi, mutta ei ollut vielä osa aikaa, saattaa viitata Jumalan Poikaan, vaikka se ei tietenkään siinä yhteydessä puhu lunastuksesta eikä Jumalan Pojan Messias-tehtävästä. On kuitenkin samalla huomattava, että Poika sai Messias-tehtävänsä jo iankaikkisuudessa, kuten Uudesta Testamentista tiedämme. Valitsihan Jumala jo iankaikkisuudessa autuuteen tulevat Jumalan Pojan verellä vihmittaviksi (1 Piet. 1:2). Heprean sana “alku” merkitsee myös ‘pääkohtaa’, asian puolesta samaa kuin ‘kulmakivi’, vaikka käsitteet ovat erilaiset. Kyseessä on asia, jonka varaan kaikki muu rakentuu ja jota ilman mitään muuta ei voi olla. Tällainen asema Sanalla, Pojalla, oli jo ennen luomista ja on myös jatkuvasti luomisen ensi het-

kestä alkaen. Se asema hänellä on myös uuden maailman ja Kirkon luomisessa. Kristuksen asema jumaluuden sisällä on hyvin syvälinen salaisuus. Siitä Raamattu on meille ilmoittanut tai jättänyt ilmoittamatta asioita, joihin niihinkin soveltuu Raamatun sana: “Oi sitä Jumalan rikkauten ja viisauden ja tiedon syvyyttä! Kuinka tutkimattomat ovat hänen tuomionsa ja käsittämättömät hänen tiensä!” (Room. 11:33.)

Pyhä Henki

Jumaluuden kolmas persoona, Pyhä Henki, ei tarvinnut ilmavirtaa puhuakseen. Hänen toimintaansa verrataan kuitenkin meidän puhettamme, johon liittyy ilmavirta, “tuulen” henkäys ja puhkuminen. Hebreassa ja kreikassa ‘hengestä’ ja ‘tuulesta’ käytetään samaa sanaa, kuten noissa omankin kiellemme sanoissa¹. Pyhä Henki on todellinen, varsinainen puhuja, Jumalan sanalla vaikuttaja ja sillä uutta luova. Joh. 3:8: “Tuuli puhaltaa, missä tahtoo, ja sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee; niin on jokaisen, joka on Hengestä syntynyt.” Meidän tavallinen, jokapäiväinen puheemme on parhaimmillaankin vain kalpea vertauskuva Pyhän Hengen uutta luovasta, virvoittavasta ja Jumalan sanan meille välittävästä puheesta.

Luodut asiat vertauskuvina

Taivas, Jumalan iankaikkinen asuinsija, on antanut nimen luodulle taivaalle, jonka näemme yläpuolellemme. Sen korkeudessa ja ylevyydessä on jotakin sellaista, jonka tähden

Jumala kutsui luomansa taivaan oman iankaikkisen asuinsijansa nimellä.

Samoin kuin Jeesus on tosi viinipuu ja rypäleitä tuottava viinipuu on vain vertaus Jeesuksesta², niin iankaikkiset, taivaalliset asiat ovat todellisuutta, josta ajalliset asiat ovat vertauskuvia. Ajallisuutemme ja maallisuutemme tähden ajattelemme luonnostamme toisin päin. Emme kuitenkaan elä nytkään jossakin epätodellisessa, pelkkien varjojen ja vertauskuvien maailmassa. Ajallisetkin asiat ovat tosia ja todellisuutta, josta vahvana todistuksena on Jumalan Pojan todellinen ihmiseksi tuleminen ja ruumiin ylösnousemus. Ajallisilla asioilla on kuitenkin vain tietty väliaikainen luonne sellaisina kuin ne nyt ovat, niin että kaikki se, mikä tästä maailmasta jää jäljelle uuteen maailmaan, muuttuu. Niinpä se, mikä on hengellistä, on oleva iankaikkisessa kirkkaudessa taivaallista ja lopullista. Vaikka Kristus on yhä edelleen tosi ihminen, hän on kirkastetussa tilassa eikä hän sellaisena ole osa tätä ajallista maailmaa, vaan uutta, taivaallista, hengellistä maailmaa. Niin myös Kristuksen Kirkko jättää ylösnousemuksessa kaikki ajallisen elämän kahleet ja siirtyy sinne, missä Karitsan rakkaus täyttää sydämemme iankaikkisella rauhalla ja ilolla.

MS.

(Ensi numerossa jatkamme aiheena ensimmäinen luomispäivä.)

¹ Ks. Kaisa Häkkinen, Nykysuomen etymologinen sanakirja, hakusana ‘puhua’.

² Jeesus sanoo: “Minä olen totinen viinipuu” (Joh. 15:1).

Hermann Sasse, Australia ja Raamattu

Professori Hermann Sasse (1895–1976) oli saksalainen maakirkollinen teologi. Hän kuitenkin pettyi maakirkkoihin ja muutti 1949 Australiaan silloisen United Lutheran Church -kirkon palvelukseen, joka oli kustantanut hänen matkansa ja suuren kirjastonsa kuljetuksen sinne. Sassella oli ollut halua myös mennä professoriksi Missouriisynodiin ja oli pettynyt, kun häntä ei sinne huolitettu. Hän ajatteli sen johtuneen St. Louisin teologisen seminaarin liberaaleista. Totuus kuitenkin lie toisenlainen. Ensiksikin Sasse ei ollut selkeä kysymyksessä Raamatun erehtymättömyydestä eikä olisi täyttänyt kriteereitä. Toiseksi Missouriisynodilla oli selkeä kutsumiskäytäntö eikä sinne voinut noin vain mennä ja ilmoittautua opettajaksi.

Australiassa oli Sassen sinne muuttaessa myös toinen luterilainen kirkko eli Australian ev. lut. kirkko. Se oli tunnustuksellinen luterilainen kirkko ja kirkollisessa yhteydessä silloisen Missouriisynodin maailmanlaajuisen kirkkoperheen kanssa. Sasse valitsi siis liberaalin kirkon, jonka palvelukseen hän pääsi.

Kun Sasse siirtyi Australiaan, siellä olivat olleet käynnissä jo 40-luvun alkupuolelta lähtien oppineuvottelut noiden kahden luterilaisen kirkon välillä. Nyt Sasse osallistui niihin yhdistyneen luterilaisen kirkon edustajana. Tunnustuksellisella kirkolla oli yhtenä neuvottelijana tri Henry Hamann Sr, joka oli uskollinen ja syvälinen luterilainen teologi. Minulla oli ilo tavata hänet Mankaton kansainvälisessä konferenssissa vuonna 1963. Hänen samanniminen poikansa ei kulkenut isänsä jälkiä ja vastusti sanainspiraatiota. Hänet tapasin Frankfurt am Mainissa kansainvälisessä teologisessa kokouksessa vuonna 1969.

Australian tunnustuksellinen osapuoli antoi Sassesta sen todistuksen, että neuvottelujen aikana Sasse oli aina oikean opin puolella. Sassella oli kuitenkin pari ilmeistä heikkoutta, vaikka häntä paljon arvostettiin sen hyvän takia, mitä hän toi esille. Hän ei ollut selkeä opissa kirkosta, vaan hyväksyi sen, että Australian kirkko kutsui Suomen kansankirkosta suomalaistyöhön pietistishenkisiä pastoreita, joilla ei ollut edes evankelistaa taustaa. Toiseksi Raamattu oli Sasselte ongelma lähes hänen koko elämänsä ajan. Elämänsä lopulla hän kuitenkin hyväksyi Missouriisynodin Raamattua ja tunnustusta koskevan periaatelausunnon. Niin minulle kertoi asiasta Missouriisynodin teologian ja kirkollisten asiain komission (CTCR) toimitusjohtaja tri Samuel Nafzger. Hän mainitsi asianomaisen Sassen kirjeen olevan komission arkistossa. Missouriisynodin raamattukiistassa (1960–1970 -luvulla) Sasse oli konservatiivien puolella.

Kun arvioimme Sassen raamattukantaa, meidän tulee siis muistaa, että se oli tietyn kehityksen alainen eikä sen heikkoihin kohtiin sovi vedota. On kuitenkin hyödyllistä olla niistä selvillä, koska Sassea on julkaistu suomeksi ja hänen vääriä kantansa tulee esille kyseisissä kirjoissa. Sassea vaivasi hänen koulutustaustansa. Yksi hänen opettajiaan oli Adolf von Harnack, tunnettu liberaalteologian kannattaja ja kirkkohistorian professori. Kantansa Raamattuun ja eksegetiikkaan Sasse tuo selvästi julki vasta suomeksi ilmestyneessä teoksessaan “Tämä on minun ruumiini” sen luvussa Raamattuun liittyvä ongelma, s. 249–253.

Sasse esittää Lutherin käsityksen ehtoollisen asetussanoista perustuvan “poikkeuksetta raittiiseen ja vankaan eksegeettiseen työskentelyyn”. Samalla Sasse ky-

symyksen ollessa Zwinglin harhakäsityksen torjumisesta lainaa Lutherin sanaa: "Mutta teksti on minulle liian väkevä." Lutherin oppi ehtoollisesta ei perustunut eksegeettiseen työskentelyyn, vaan Raamatun selvään sanaan sellaisenaan, niin kuin se kuuluu. Teksti ei tullut Lutherille "liian väkeväksi" hänen eksegeettisen tutkimuksensa johdosta, vaan sellaisena kuin se luki. On harha ajatella, että oppi perustuu eksegetiikkaan. Oppi perustuu selville raamatunkohdille. Franz Pieper lausuu: "Koskipa Raamatun ulkopuolelta saatava aines kieltä tai historiallisia olosuhteita, se ei eksegeesissä saa tulla ratkaisevaksi. Jokainen selitys on hyljättävä, jos se tulkitsee Raamatun sanoja jonkin historiallisen taustan pohjalta, joka ei sisälly Raamattuun itseensä." (Kr. dogm. 1961 s. 39)

"Toisessa paikassa: kaikki kristillinen oppi on esitettyä sellaisissa raamatunkohdissa, jotka avautuvat samalla tavoin oppineitten ja oppimattomien tajuttaviksi ja jotka niin muodoin eivät kaipaa mitään eksegeesiä siinä mielessä, että jotakin hämärää olisi selitettävä. Jos Raamatulla ei olisi tätä ominaisuutta, se ei olisi kaikille kristityille heidän jalkainsa lamppu eikä valkeus heidän teillään, eivätkä kaikki kristityt kykenisi Raamatun perusteella ymmärtämään uskoansa oikeaksi eivätkä sen valossa erottamaan vääriä opettajia oikeista ja karttamaan heitä. Siksi ovatkin kirkon suuret opettajat (Augustinus, Luther, Chemnitz, Gerhard jne.) pitäneet kiinni siitä Jumalan järjestykseen perustuvasta Raamatun ominaisuudesta, että se esittää koko kristillisen opin kaikkine osineen sellaisissa kohdissa, joista hämäryyttä ei tarvitse vasta eksegeesin avulla hälvittää." (Krist. dogm. 1961 s. 130)

Sasse ylistää eksegetiikkaa sanoen: "lopullisen ratkaisun kysymykseen, voiko ja tuleeko luterilaisen kirkon nykyään pitäytyä Lutherin oppiin sellaisena, kuin se luterilaisissa tunnustuskirjoissa tunnustettiin, on siten kuuluttava eksegetiikan alaan." Tässä hänen kantansa on toinen kuin esimerkiksi Franz Pieperin.

Sasse jatkaa: "Millä tavalla raamatuntutkimus on edistynyt Lutherin päivistä? ... Vakavasti otettava historiallinen tutkimus on paljastanut Uuden testamentin juutalaisen ja hellenistisen taustan. Tunnettu Herran ehtoollisen juutalaisen taustan huomattavasti paremmin kuin kukaan 1500- tai 1600-luvulla elänyt olisi millään voinut tuntea. Moniin raamatunkohtiin on siten saatu uutta valaistusta." Mutta mitä tapahtuu, jos noin ajatellaan ja uskotaan? Silloin Raamatun ulkopuolisista lähteistä tehdään avain Raamatun ymmärtämiseen ja hylätään luterilainen Raamattu-periaate, että se yksin on kaiken opin ja elämän ylin ohje ja arvovalta. Lutherin periaate oli, että Raamattu itse selittää itseään. Raamatun valossa on sitten arvioitava myös hellenismisiä ja juutalaisuutta.

Mainittua eroa Sasse ei oivaltanut. Hän saattoi näet sanoa: "Meidän korkein auktoriteettimme on yksin pyhä Raamattu." (Olen luterilainen, s. 144.)

Australian luterilaiset kirkot saivat neuvotelluiksi varsin hyvät yhtymisteesit. Teesit eivät kuitenkaan poistaneet vallitsevia eroja. Tapasin Australiassa suomalaisen kristityn, joka kauhuissaan kertoi heidän nuoren pastorinsa opettavan heille, että Raamattu ei pidä paikkaansa. Kirkossa vallitsee myös erimielisyyttä naispappeudesta. Australian kahden luterilaisen kirkon yhdistyttyä tunnustuksellisesti heikomman kirkon teologit valtasivat kaikki tärkeät asemat. Heillä oli näet valinnoissa takanaan entisestä isommasta kirkostaan suurempi kannattajakunta.

Uusi Ilmestyskirjan selitys

Raimo Koski-Homi,
Johanneksen ilmestys.
 95 s. 25 € SVELS.

Tekijän nimi ei varmaankaan ole tuttu monellekaan lehtemme lukijalle, mutta kylläkin osalle vanhempaa lukijapolvea siltä ajalta, kun hän oli opiskelijana ja jonkin aikaa myös pastorina kirkossamme. Hänen kirkollinen tiensä on sen jälkeen kulkenut kansankirkon kautta Seurakuntaliittoon. Hän oli teorian asioissa harvinaisen varhaiskypsä, valokuvamuistin omaava lahjakas nuorukainen, joka omaksui tunnustuksellisen luterilaisen evankeliumin ymmärryksen ja kirkko-opin eikä sitä kieltänyt opin kannalta senkään jälkeen, kun hän oman elämän käytännöllisistä syistä siirtyi kansankirkkoon.

Nyt hän on iloksemme julkaissut Ilmestyskirjan selityksen. Siinä tapamme saman intomielisen oikean opin esittäjän ja Raamatun kuvakielen Raamatulla tulkitsijan, mitä hän oli nuorena STLK:ssa ollessaan. Paino on hänellä Kristuksen täytetyllä työllä, Jumalan Karitsan kertakaikkisella uhrilla meidän syntisten edestä ja Kristuksen voitolla, joka on tuleva kaikille julki viimeisenä päivänä, kun Karitsa vie seurakuntansa taivaan iankaikkiseen iloon.

Koski-Homi asettaa Ilmestyskirjan usein kertautuvat tapahtumat historiallisiin kehyksiinsä. Oppikoulussa hänellä oli erittäin osaava historian opettaja, ja ne jäljet näkyvät yhä tekijän historiallisessa otteessa.

Tekijä on käyttänyt tunnustuksellisten kirkkojen piiristä tulleita Ilmestyskirjan selitysteoksia. Niistä puuttuu Georg Stöckhardtin postumuksena ja englanninkielisenä käännöksenä julkaistu selitys. Verrattuna Stöckhardtin saksankielisiin teoksiin se on varsin suppea, mikä johtuu siitä, että se perustuu oppilaiden tekemiin luentomuitiinpanoihin. Sen puuttuminen tuskin on kovin vakava puute.

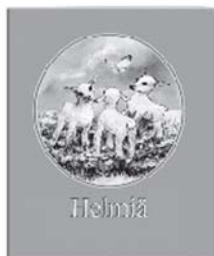
Neljännentoista luvun kolme enkeliä tekijä tulkitsee Martti Luteriksi, Martin Chemnitziksi ja C.F. W. Waltheriksi. Siten hän antaa hyvän tunnustuksen aidolle luterilaisuudelle. Täytyy vain toivoa, että tämä innostaisi muitakin tutkimaan näiden miesten teoksia.

Ilmestyskirjan näyt tekijä esittää pääasiassa toteutuneiksi tai sellaisiksi, jotka ovat jo alkaneet toteutua. Kuudennentoista luvun kuudennen maljan, jonka enkeli vuodattaa Euftrat virtaan, tekijä tulkitsee islamin vyöryksi panemaan Euroopan "moraaliseen järjestykseen", jolle hän näkee jo ensi alkuja.

Kirja tuo selkeästi esille, että koko Uuden liiton ajan kristikunta joutuu taistelemaan evankeliumin ja oikean opin vihollisia vastaan sekä myös niitä vastaan, jotka edustavat libertinismiä eli avointa moraalittomuutta ja elos-televaa elämäntyyliä.

Toivottavasti kirja puhuttelee lukijoita ja vahvistaa heitä Raamatun totuudessa ja oikeassa opissa odottaessamme Herramme tuloa.

MS

Tieni johdattaa taivaaseen, Virpi Apponen 8,-

Kirja johdattaa kaikkia pieniä lukijoitansa taivaan tiellä. Se opettaa mukaansatempaavilla kertomuksillaan lapsentajuisesti käskyt ja Isä meidän -rukouksen.

Helmiä, Eeva Voima ja Outi Lappalainen: Kirjasen lyhyissä ja helposti ymmärrettävissä teksteissä huokuu kiitollisuus ja luja luottamus Jumalan huolenpitoon. Sopii erinomaisesti lahjaksi sekä lapsille että varttuneille. 4,-

Lapsikaste on raamatullinen, Markku Särelä. 5,-

Kirjaa suositellaan niille, jotka joutuvat tekemisiin erilaisten kastekäsitysten kanssa sekä jokaiselle, joka haluaa vahvistua uskossa Pyhän kasteen merkityksessä.

Sana on elämän lähde, Markku Särelä. 6,-

Kirja sisältää 136 hartaus- ja opetuskirjoitusta kristillisen uskon keskeisistä ja ajankohtaisista aiheista.

Sovituksen Sana 20,-

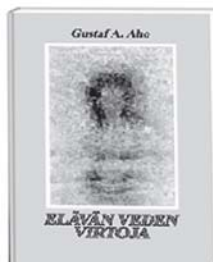
Rupert Efraimsonin saarnat ja hartaudet on julkaistu v. 1959 – 2004 Luterilainen -lehdessä. Efraimsonin teksteihin sisältyy selkeä, rohkaiseva ja uskoa vahvistava Jumalan sanan opetus.

Herrani elää! 20,-

Rupert Efraimsonin lyhyemmistä hartaus-, opetus- ja ajan-kohtaiskirjoituksista sekä runoista julkaistu kirja.

Elävän veden virtoja, Gustaf A. Aho. Toisen vuosikerran evankeliumitekstien saarnoja, jotka tarjoavat sitä kirkasta elämän vettä, jonka Jeesus antaa ja joka sammuttaa sielujen janon. 20,-

Täksi päiväksi, C. M-Zorn. Tämä kotihartauskirja on mitä monipuolisin kristillisen opin ja elämän aarreaitta. Tekijä pitäytyy uskollisesti Raamatun omaan sanaan ja keskittää sanottavansa lyhyisiin ja selviin lauseisiin. 20,-

Talvileiri 8.-11.3.2012

Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko

Uskova sanankuulijana ja evankeliumin levittäjänä

To 8.3. 12.00 Saapuminen ja lounas

13.00 Alkukahartaus (Jes. 55:1-3) KN

14.00 Virsitunti MB

16.00 Uskollisen Jumalan sanan kuulemisen tärkeys ja siunaus (VH)

18.00 Lasten tunti, nuorten tunti EB

19.00 Iltahartaus (Hebr. 10:19-25) MS, Siionin kanteleen lauluja.

Ruokailut klo 12, 15, 17 ja 20

Pe 9.3. 9.00 Aamuhartaus (1 Piet: 2:9,10) VH

9.30 Raamattutunti: Apostoli Paavalin puhe Ateenassa (Apt. 17:22-34) KN

10.30 Miten tunnustan uskoani läheisteni keskuudessa MB

11.30 Virsitunti EB

13.00 Lasten tunti, nuorten tunti VH

16.00 Armahdettu syntinen johtaa toisiakin Kristuksen luo (Joh. 4) EB

19.00 Iltahartaus (Fil. 2:14-16) MS, Siionin kanteleen lauluja

Ruokailut klo 8, 12, 14, 17 ja 20

La 10.3. 9.00 Aamuhartaus (Kol. 1:21-23) EB

9.30 Raamattutunti: Menkää kaikkeen maailmaan – evankeliumin levittäminen kirkon tehtävänä ja lopun ajan merkinä (Matt. 28:18-20, Matt. 24:14) KN

10.30 Evankeliumi kuuluu kaikille kansoille Vanhan liiton lupauksen mukaan (1 Moos. 3:15, 1 Moos. 22:18) VH

11.30 Virsitunti MB

14.00 Lasten iltapäivä

16.00 Ajankohtaisia asioita evankeliumin levittämisestä ulkomailloilla KN

19.00 Iltahartaus (2 Kor. 10:5) MS, Siionin kanteleen lauluja

20.30 Ohjelmaa nuorille, EB, MB, VH

Ruokailut klo 8, 12, 14, 17 ja 20

Su 11.3. 9.00 Aamurukous KN

11.00 Ehtoollisjumalanpalvelus, rippisaarna ja liturgia KN, saarna MB

n. 12.15 Lounas

Leiri pidetään Siitamajalla, os. Siitamaja 33, 35300 Orivesi. Osallistumismaksu: Aikuiset koko ajalta 60 euroa tai 22 euroa / päivä. Lapset, nuoret, opiskelijat, yksinhuoltajat ja työttömät puoli hintaa. Talvileirin ilmoitukseen: Ilmoittautuminen ensi tilassa pastori Kimmo Närhille. Puh. 040-7567659. Sähköposti Kimmo Närhi kimmo.narhi@luterilainen.com

Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko

Toimintatietoja

Helsinki, Fabianinkatu 13 A 1: *Jumalanpalvelukset* sunnuntaisin klo 11. HPE 18.3. ja 15.4. *Pyhäkoulu* su 19.2., 4.3., 25.3., 1.4. ja 22.4. klo 10.15. *Raamattutunti* torstaisin klo 19. Aiheena Ilmestyskirja.

Hämeenlinna, Saaristenkatu 22. *Jumalanpalvelus* su 19.2., klo 14 ja 15.4. (HPE) klo 16.

Joensuu *Jumalanpalvelus* (HPE) to 23.2. ja 12.4. klo 18.

Haapamäki *Jumalanpalvelus* pe 30.3. klo 13.

Kokkola *Jumalanpalvelus* (HPE) pe 24.2. ja 13.4. klo 18 (KN).

Kuusankoski, Kettumäentie 2: *Jumalanpalvelus* su 1.4. ja 6.5. (HPE) klo 14. *Raamattutunti* ke 15.2. klo 14.

Kyyjärvi, *jumalanpalvelukset* la 18.2. klo 13.00 (EB) ja la 31.3. klo 13 Martti Lehtolalla (HPE, KN).

Lahti, Rajakatu 7: *Jumalanpalvelukset* sunnuntaisin klo 10. HPE 4.3. klo 10 5.4. klo 17 ja 8.4. klo 11. *Raamattutunti* ke 22.2., 14.3., 28.3. ja 11.4. klo 17. *Kiirastorstain ehtoollisenvietto* to 5.4. klo 17. *Pääsiäisjuhla* su 8.4. Ehtoollisjumalanpalvelus klo 11, päiväjuhla 13.30.

Pori, Marttala, Valtakatu 7. *Jumalanpalvelus* la 25.2. ja 14.4. (HPE) klo 17.

Siitama Talvileiri 8.-11.3.

Tampere, **Marttala**, Hämeenpuisto 39 A. *Jumalanpalvelus* sunnuntaisin

klo 14, HPE 29.1., 26.2, 25.3. ja 22.4. Ehtoolliskirkot pitää KN, muut eri pitäjät vaihdellen.

Jyväskylä. *Jumalanpalvelukset*: Marttala, Yliopistonkatu 11, toinen kerros: 03.03.2012; 31.03.2011; 21.04.2012; 12.05.2012. *Raamattutunti* joka maanantai klo 18.30 Keisaloilla Emännäntie 10 K 14 (EB). Tiedustelut past. Edward Brockwell, Tyypäläntie 8 C 19 puh. 050-4331100 ja sähköposti ebrockwe@gmail.com

Turku, Vähä-Hämeenkatu 12. *Jumalanpalvelus* la 21.4. (HPE) klo 16. Helatorstain juhla to 17.5. alkaen klo 11.

Tyrnävä: *Jumalanpalvelus* (HPE) pe 25.5. klo 15.30.

Vaasa, Marttala, Raastuvankatu 3 D, *Jumalanpalvelus* (HPE) la 25.2. ja 14.4. klo 11.

Muualla pyyntöjen ja sopimuksen mukaan.

Kaikki sydämellisesti tervetulleita!

Pääsiäisjuhla Lahdessa

Rajakatu 7, su 8.4. Ehtoollisjumalanpalvelus klo 11, päiväjuhla 13.30.

Helatorstain juhla Turussa

Vähä Hämeenkatu 12, to 17.5. alkaen klo 11.

Yhteystiedot:

Pastori Kimmo Närhi,
Rajakatu 7, 15100 Lahti,
puh. 03-7823097, 040-7567659,
Sähköposti:
kimmo.narhi@luterilainen.com
Pastori Edward Brockwell,
Tyypäläntie 8 C 19, JYVÄSKYLÄ.
Puh. 050-4331100 ja sähköposti
ebrockwe@gmail.com
STLK:n verkkosivut:
www.luterilainen.com

Sisällys:

Mitä tulee uskoa, Martti Luther.....	2
Kristuksen Kirkon perustus, MS.....	3
“Se sana seisoo vahvana”, KN.....	5
“Ymmärrätkö myös mitä luet” MS.....	7
Ilojuhla, Mummi.....	10
Uusi tie, Mummi.....	11
Armoa ja rauhaa, GS.....	12
Taivaallinen perintö, GS.....	13
Näen taas, Pisara.....	14
Jumalan sanan valo, VH.....	15
Profeetat Raamatussa, MS.....	18
Lapsille, CMZ.....	20-23
Koti, Pisara.....	24
Luther ja Raamattu, Oesch/MS.....	25
Sydän palavaksi, MS.....	35
Nuorten palsta, MS/MB.....	36-37
Alussa, MS.....	38
Hermann Sasse, Australia ja Raamattu, MS.....	46
Uusi Ilmestyskirjan selitys, MS.....	48
Ilmoituksia ja toimintatietoja.....	49-51
Kansi: Kirjoitettu Sana, Kimmo Pälikkö	

Seurakuntien tilinumeroita: Tampere: FI74 5700 0220 0405 23

Helsinki: FI75 1270 3000 0189 73. **Luterilainen -lehti :** FI15 8000 1700 3033 09

Kirkkokunta: 1) FI86 2205 1800 0215 59. Pyydetään merkitsemään viitenumerot seuraavasti: kotimaan työ 70302, ulkolähetys 75006, opintorahasto 75103, lahjoitukset Luterilaiselle 54108. 2) Tilit/ kirjamyynti FI44 8000 1801 4770 85.

Luterilainen-lehti ilmestyy joka toinen kuukausi, kaksi kaksoisnumeroa.

Julkaisija: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko.

Tilaushinta 2011: Kotimaassa 25 e vuosikerta, ulkomaille 35 e

Toimitus: Päätoimittaja: Markku Särelä, Siitamaaja 36, 35300 ORIVESI

puh. 040-5200579. Sähköposti markku.sarela@kolumbus.fi

Taitto, kuvitus: Kimmo Pälikkö.

Tilaukset, maksut, osoitteenmuutokset yms. os.:

Luterilainen c/o Leena Särelä, Ullanmäentie 11 A 11, 02750 Espoo.

Sähköposti: leena.sarela@luukku.com

Luterilainen-lehden pankkitilin numero (tilausmaksut): FI15 8000 1700 3033 09

Kirkon internet-sivut: www.luterilainen.com

Hinta 4,00 euroa Oriveden Sanomalehti